

บทที่ 2

การสถาปนาราชวงศ์อุมัยยะฮ์

ราชวงศ์อุมัยยะฮ์เป็นราชวงศ์หนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในประวัติศาสตร์อิสลาม ซึ่งในช่วงการปกครองสมัยนี้สามารถขยายดินแดนเข้าไปยังทวีปยุโรปได้ส่วนหนึ่ง ความสำเร็จที่ได้รับเป็นผลจากความพยายามของผู้นำมุสลิมในแต่ละยุค ซึ่งเริ่มตั้งแต่ยุคเศาะหาบะฮ์เป็นต้นมา จนมาถึงราชวงศ์อุมัยยะฮ์ ประเด็นสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิวัฒนาการด้านการปกครองจากอดีตมาจนถึงในสมัยราชวงศ์อุมัยยะฮ์ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

2.1 เหตุการณ์ก่อนการสถาปนาราชวงศ์อุมัยยะฮ์

วิวัฒนาการด้านการปกครองและด้านสังคมที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการไปสู่การสถาปนาราชวงศ์อุมัยยะฮ์ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านการปกครอง

ในช่วงก่อนที่จะมีการสถาปนาราชวงศ์อุมัยยะฮ์ อาณาจักรเซลจุกมีส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกำเนิดราชวงศ์อุมัยยะฮ์ ดังนั้นการกำเนิดของอาณาจักรเซลจุกทำให้มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองในอนาโตเลีย ซึ่งมีเหตุการณ์ครั้งสำคัญๆ ดังนี้

2.1.1.1 ในช่วงที่เกิดความขัดแย้งระหว่างราชวงศ์อับบาสิยะฮ์ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนกับราชวงศ์ฟาฏิมียะฮ์ซึ่งเป็นชีอะฮ์ ชาวเติร์กได้ให้การสนับสนุนฝ่ายอับบาสิยะฮ์ ตูมรูล เบฆ (Tugrul Beg) เป็นผู้นำชาวเติร์กที่ได้สร้างวีรกรรมด้วยการเอาชนะฝ่ายชีอะฮ์ที่อยู่ในแบกแดดได้ในปี ค.ศ.1058¹ และได้ปกป้องชื่อเสียงของบรรดาเศาะหาบะฮ์ที่ถูกใส่ร้ายป้ายสีโดยชาวชีอะฮ์ด้วยการสังหารอุมู อับดุลลอฮฺ อัล จุลลาบ (Abu Abdullah al Jallab) ซึ่งเป็นผู้นำของชีอะฮ์ รอฟีเฎาะฮ์

ชีอะฮ์กลุ่มบุนญายีเป็นกลุ่มที่มีกองกำลังที่แข็งแกร่งในแบกแดดจนทำให้ ตูมรูล เบฆต้องนำกำลังเข้าไปในเมืองหลวงของอับบาสิยะฮ์เพื่อช่วยสลายกลุ่มนี้ให้กับเคาะลีฟะฮ์

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 447

ตุฆรุล เป็นผู้ที่ทำให้ความภักดีต่อราชวงศ์อับบาซียะฮ์จนได้รับการขนานนามจากเคาะลีฟะฮ์ อัลก็อยยิม บิอัมริลลาฮ์ (al Qaim Biamrillah) ว่า “ สุลต่าน รุกนุ อัดดีน ตุฆรุล เบฆ ” (Sultan al Din Ertugrul beg) เป็นผู้มีความกล้าหาญ และมีคุณลักษณะที่เป็นผู้นำ มีคุณธรรมและยุติธรรมเป็นที่รักใคร่ของประชาชน เขาได้ฝึกฝนกองกำลังให้มีความพร้อมในการรบอยู่ตลอดเวลาภายใต้การปกครองของรัฐที่มีความเข้มแข็งและพร้อมที่จะร่วมรบได้ทุกเมื่อ ในปี ค.ศ. 1063¹ เขาได้เสียชีวิตลงในขณะที่อาณาจักรเซลจุกได้ปกครองในเขตเมืองคูรอซาน เปอร์เซียและบางส่วนของตอนเหนือของอิรัก (Ali Muhammad Shalabi, 2003 : 18)

2.1.1.2 ต่อมาสุลต่านมุฮัมมัด อัลปี อัสลัน อิบิน ดาเวด (Muhammad Alp Arslan Ibn Davud) ได้รับตำแหน่งเป็นสุลต่านต่อจากตุฆรุล เบฆ ในปี ค.ศ. 1063 เขาได้มีคำสั่งให้กองทัพเคลื่อนพลเข้าสู่อนาโตเลียอีกครั้งหนึ่งเพื่อช่วยเหลือกองทัพมุสลิมในการที่จะเข้าไปครอบครองแหล่งน้ำ หลังจากการเจรจาต่อรองล้มเหลวระหว่างจักรพรรดิ โรมานุส ไดโอจีนุส (Romanus Diogenus)² แห่งไบแซนไทน์และซาฟว ทิจิน (Sav Tigin) ผู้แทนเจรจาฝ่ายมุสลิม จึงทำให้เกิดสงคราม มาลัซเคิร์ด (Malazkird)³ ในปี ค.ศ. 1071⁴ โดยกองทัพมุสลิมมีจำนวน 54,000 คน และกองทัพโรมันตะวันออกมีจำนวน 200,000 คน แต่ในที่สุดฝ่ายโรมันตะวันออกได้พ่ายแพ้สงครามให้แก่ฝ่ายมุสลิม ผลจากชัยชนะในครั้งนี้ทำให้อิสลามสามารถขยายดินแดนเข้าไปยังอนาโตเลีย (Mehmet Maksu doglu, 1999 : 6) จักรพรรดิโรมานุส ถูกจับได้และขอไถ่ตัวเองด้วยการจ่ายเงินเป็นจำนวน 150,000 ดินาร์ เมื่อถูกปล่อยตัวเป็นอิสระ จักรพรรดิโรมานุสได้จัดเลี้ยงอาหารให้แก่กองทัพของสุลต่านและได้แสดงความภักดีโดยจุมพื่นดินต่อหน้าสุลต่าน หลังจากนั้นสุลต่านได้มอบเงินให้แก่จักรพรรดิเป็นจำนวน 1,000 ดินาร์เพื่อเดินทางกลับและได้ส่งกองทหารไปอารักขาในขณะเดินทางอีกด้วย สุลต่านได้มาส่งคณะของจักรพรรดิเป็นระยะทาง 4 ไมล์ พร้อมกับกองทัพมุสลิมที่ถือธงที่มีอักษรคำว่า ลาอิลาฮะอิลลัลลอฮุ มุหัมมัดเราะฮะฮ์สุลลอลอฮุ⁵ (La Ilaha

¹ ตรงกับ ปี ค.ศ. 455

² จักรพรรดิโรมานุสที่ 4 แห่งไบแซนไทน์

³ เมืองมาลัซเคิร์ด ปัจจุบันตั้งอยู่ในเขตจังหวัดมุส (Mus) ในภาคตะวันออกของประเทศตุรกี (ไพศาล หรรษาณิชย์กิจ, 2546 : 26)

⁴ ตรงกับ ปี ค.ศ. 463

⁵ คำปฏิญาณตนสำหรับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม หมายถึง ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ และมุฮัมมัดเป็นเราะฮ์ฮ์ของอัลลอฮ์

IlhAllah Muhammad Rasulullah) (Ibn Kathir , 1988 : 108) จากสงครามมาลัซเคิร์ดทำให้มุสลิมมีอำนาจเหนือดินแดนอนาโตเลียและทำให้อำนาจของไบแซนไทน์ที่เคยปกครองในดินแดนอนาโตเลียต้องเสื่อมลง ต่อมาชาวเติร์กที่อาศัยอยู่ในแถบเอเชียกลางก็เดินทางเข้าสู่อนาโตเลียเพิ่มมากขึ้น

มุสลิมที่เข้ามายังอนาโตเลียมีผู้บัญชาการที่มีบทบาทสำคัญคือ สุไลมาน (Suleymen) เป็นบุตรชายของ กุตัลมุช (Kutalmush) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้เป็นสุลต่านปกครองในเขตที่เป็นศูนย์กลางของอนาโตเลียโดยให้เมืองคอนยา (Konya) เป็นเมืองหลวงและได้ปกครองดูแลประชาชนด้วยดี สุไลมานเป็นผู้นำที่มีลักษณะนิสัยสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน เขาได้เรียกร้องให้ประชาชนจ่ายภาษีให้แก่รัฐและไม่เคยที่จะเข้าไปแทรกแซงในเรื่องการนับถือศาสนาของประชาชน นอกจากนี้เขายังได้แผ่ขยายอิทธิพลในการมีบทบาทเข้าไปช่วยเหลือในเรื่องข้อพิพาทเกี่ยวกับกฎหมายครอบครัวของชาวโรมันจนสามารถผนวกดินแดนหลายส่วนให้อยู่ใต้การปกครองของเขา และในปี ค.ศ.1080¹ เขาได้ขยายการครอบครองดินแดนจนถึงเขต มาร์มารา (Marmara) และ ทะเลอีเจียน (Aegean Sea) ซึ่งอยู่ในช่วงการปกครองของอเล็กซิส คอมนินูส (Alexis Comnenus) จักรพรรดิไบแซนไทน์ และจักรพรรดิก็ได้ถูกบังคับให้จ่ายภาษีประจำปีอีกด้วย ดินแดนที่ได้ครอบครองมาจึงเป็นส่วนหนึ่งของราชวงศ์เซลจุกและดินแดนที่ตกเป็นของอาณาจักรเซลจุกได้ถูกเรียกว่าเป็น โรมของสุลต่าน หลังจากนั้นจักรพรรดิแห่งโรมก็ได้แยกดินแดนออกจากส่วนที่อยู่ด้านทิศตะวันออกไปซึ่งส่วนนั้นคือ โรมันตะวันออกนั่นเอง ต่อมาหลังจากที่สุไลมานได้เสียชีวิตบรรดาเหล่าทหารของเขาคงพบกับ การต่อสู้ของสงครามอย่างแสนสาหัสจนต้องยอมให้เมืองเล็กๆปกครองด้วยตนเองอย่างอิสระ เมืองหนึ่งในหลายๆเมืองนั้นปกครองโดยรัฐบาลของอิมิรชากา (Emir shaka) ได้สร้างชื่อเสียงโดยการสามารถเข้าไปเปิดดินแดนบางส่วนของอนาโตเลียได้ในปี ค.ศ. 1095² เช่น เมืองโฟชา (Focho) อูร์ลา (Urla) เกาะต่างๆในเขตซอกเกีย (Sockia) และ สิชัม (Sisam) ในเขตทะเลอีเจียน ในขณะที่เดียวกันลูกชายของสุไลมานได้ถูกแต่งตั้งให้เป็นสุลต่านในปี ค.ศ. 1094³ และ คิลิช อาร์สลัน (Kilish Arslan) เป็นผู้ปกครองของอนาโตเลีย ในปี ค.ศ. 1206⁴ อาณาจักรเซลจุกได้สิ้นสุดการเข้าไปครอบครองดินแดนที่เป็นของคริสเตียนบนชายฝั่งเมดิเตอร์เรเนียนและได้เปิดเมืองคังกล่าวเป็นเมืองที่สำคัญของอิสลาม และในช่วงเวลานี้ถือเป็นการ

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 473

² ตรงกับปี ฮ.ศ. 488

³ ตรงกับปี ฮ.ศ. 487

⁴ ตรงกับปี ฮ.ศ. 603

สิ้นสุดสงครามกับไบแซนไทน์ในการขยายดินแดนเข้าไปในดินแดนอนาโตเลียในช่วงการปกครองของ สุลต่าน กียาสิดดีน ฮุสเรฟ (Sultan Giyaseddin Keyhusrev) ในปี ค.ศ. 1210¹ (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 6)

ในช่วงแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 13 นับว่าเป็นจุดสูงสุดของอาณาจักรเซลจุก เนื่องจากในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 12 ฝ่ายเซลจุกได้ชัยชนะเหนือคู่แข่งที่สำคัญและมีอำนาจมากกว่านั้นคือ เมืองดานิชเมนดิด (Danishmendids) และยังสามารถตีความสัมพันธ์เมืองอื่นๆที่ไม่มีความสำคัญเช่น เมงูเจกิด (Mengu -jekids) ซัลตุกิด (Saltuqids) และอาร์ตุกิด (Artuqids) หรือบางแห่งได้ให้มีการปกครองตนเองโดยมีผู้ครองนครเช่น อาร์เมเนีย (Armenia) เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์เนื่องจากสภาพที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

การปรากฏขึ้นมาของบรรดาเมืองต่างๆที่อยู่ใต้การบริหารของชาวเติร์กในบริเวณดินแดน อนาโตเลียทางตะวันตก ภายหลังจากที่อาณาจักรเซลจุกได้นำการปกครองโดยนำบทบัญญัติอิสลามเป็นพื้นฐานของกฎหมายแล้ว ซึ่งมีดินแดนอยู่ 3 แห่งด้วยกันที่มีความเข้มแข็งเท่าเทียมกันนั้นคือ แห่งแรกเป็นดินแดนที่อยู่ทางตอนใต้ของอนาโตเลียอยู่ติดกับเมืองซีลีเซีย (Cilicia) ในบริเวณชายฝั่งทะเล มีเมือง อะลาอียา (Ala'iyya) และอันทาลีเย (Antalya) ล้อมรอบ นอกจากนี้เป็นดินแดนที่ป้องกันการรุกรานจาก เลสเซอร์อาร์เมเนีย (Lesser Armenia) และไซปรัส (Cyprus) ในแห่งที่สองอยู่ทางตอนเหนือของอนาโตเลีย ที่อยู่บริเวณแถบชายแดนของอาณาจักรไบแซนไทน์ เมืองทริบ โชนและตลอดแนวชายฝั่งทะเลดำ ในพื้นที่บริเวณแห่งนี้กองทัพมุสลิมได้วางกองกำลัง 2 ส่วนคือ ทางด้านตะวันออกอยู่บริเวณเมืองซิเมีย (Simere) ซัมซุน (Samsun) บัฟรา (Bafra) และทางด้านตะวันตกบริเวณเมืองคัสตาโมนู (Kastamonu) สินอพ (Sinop) มีการปกครองโดยการบังคับบัญชาของผู้นำที่มีตำแหน่งเรียกว่า อมिर (Emir) ซึ่งมีอำนาจในการควบคุมการบริหารบ้านเมือง ตำแหน่งนี้มีการสืบทอดโดยการสืบสายโลหิต (Michael Cook, 1976 : 10)

2.1.1.3 ในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 13 กองทัพมองโกลได้เคลื่อนทัพขยายดินแดนเข้ามาในตะวันออกกลาง ผู้นำกองทัพคือ เบจู โนยาน (Bayju Noyan) เขาสามารถเข้าไปครอบครองและทำลายเมืองเออร์ซุรัม (Erzurum) ในดินแดนอนาโตเลียได้ การทำทายนี้นำ

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 607

ให้สุลต่านแห่งเซลจุก สุลต่าน กียาสึดดีน ฮุสเรฟว ที่ 2 เป็นสุลต่านในปี ค.ศ. 1237 – 1245¹ ได้รวบรวมกำลังทหารม้า 50,000 นาย เพื่อไปสู้รบกับฝ่ายมองโกลซึ่งมีจำนวน 60,000 นายพร้อมกับทหารราบ สุลต่านไม่สามารถต้านทานกองกำลังที่มีจำนวนมากกว่าได้

อนาโตเลียตกอยู่ภายใต้การปกครองของมองโกลเลียในปี ค.ศ. 1243² หลังจากที้อาณาจักรเซลจุกได้เข้าครอบครองต่อจากโรมันและต่อมากองทัพมองโกลเลียได้แพ้แก่กองทัพเซลจุกในสงครามฮัยญะลุต (Ain Jalut)³ ในปี ค.ศ. 1259⁴ ความตกต่ำของอาณาจักรมองโกลเลียในช่วงนี้ทำให้อาณาจักรเซลจุกได้เข้ามามีอำนาจอีกครั้งภายใต้ธงแห่งอิสลาม (Ali Muhammad Shalabi, 2003 : 356) ในช่วงเวลาที่อาณาจักรเซลจุกมีความตกต่ำลงอย่างต่อเนื่องภายใต้แรงกดดันจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในนั้นทำให้เกิดกลุ่มอำนาจใหม่ที่เป็นชาวเติร์กสามารถรวบรวมเป็นกลุ่มใหญ่ กลุ่มที่มีอำนาจมากที่สุด ณ ขณะนั้นคือ กลุ่มชาวการามานิดส์ (Qaramanids) อาศัยอยู่ในแถบตะวันตกของเมืองซีลีเซีย (Cilicia) มีเออร์แมนเนค (Ermenek) เป็นเมืองหลวง ชาวเติร์กที่มีการรวมตัวกันแล้วอาศัยในบริเวณหุบเขาเมืองซีลีเซียนี้เป็นชนเผ่าที่อพยพเข้ามาโดยการนำของ อะลา อัลดีน กัยกูบาด ที่ 1 (Ala al-Din Kai-Qubad I) และในปี ค.ศ. 1261 ชาวการามานิดส์ได้ยกทัพไปยังเมือง คอนยา (Konya) แต่ก็พ่ายแพ้ให้กับกองทัพมองโกลและเซลจุก ขณะเดียวกันก็มีการก่อกบฏของชาวคาทอลิก (Khatirid) ที่ได้รับความช่วยเหลือจากชาวอียิปต์อีกด้วย ชาวการามานิดส์จึงใช้เหตุการณ์ความวุ่นวายนี้ยึดเมืองคอนยาไว้ได้ในปี ค.ศ. 1277 อย่างไรก็ตามไม่สามารถมีชัยชนะเหนือกองทัพเซลจุกได้ที่ได้ครองเมืองคอนยาอีกครั้ง จนมาถึงปี ค.ศ. 1315 มีความพยายามที่จะครอบครองเมืองคอนยาโดยการเพิ่มกำลังความสามารถอย่างต่อเนื่องของชาวการามานิดส์แต่ก็ถูกต่อต้านจากชาวอิลคานิดส์ (Ilkhanids) ที่อยู่ใต้การนำของเอมิร์ โชบาน (Amir Choban) และต่อมาถูกต่อต้านอีกครั้งโดยบุตรชายของเอมิร์ โชบาน คือ เดมิร์ตัช (Demirtash) ในที่สุดปี ค.ศ. 1320 อำนาจของชาวอิลคานิดส์ในอนาโตเลียได้ลดลงทำให้ชาวการามานิดส์มีอำนาจมากขึ้นสามารถนำเมืองคอนยากลับมาเป็นเมืองหลวงได้อีกครั้ง

ในยุคของ อะลา อัลดีน กัยกูบาด ที่ 1 ได้สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในแถบศูนย์กลางและทางฝั่งตะวันออกของอนาโตเลียและยังทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 634 – 643

² ตรงกับปี ฮ.ศ. 641

³ สงครามระหว่างมองโกลกับกลุ่มคริสต์มุสลิมซึ่งเหตุการณ์นี้ได้เกิดขึ้น ณ ที่แห่งหนึ่งซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศจอร์แดน

⁴ ตรงกับปี ฮ.ศ. 658

ที่มั่งคั่งอยู่ดีกินดี วัตถุประสงค์หลักก็เพื่อสร้างอิทธิพลให้มีเหนือประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะมีความต้องการที่จะครอบครองเมืองอเลปโป (Aleppo) และบริเวณทางตอนเหนือของซีเรีย (Syria) สิ่งนี้เป็นความประสงค์ของเหล่าบรรพชน ถึงแม้ว่าจะไม่ประสบผลสำเร็จในการครอบครอง แต่ก็สามารถสร้างความกังวลใจ แรงกดดันแก่ประเทศอื่น ๆ ที่อยู่รอบข้างได้ นอกจากนี้ยังสามารถเข้าควบคุมเมือง อลันยา (Alanya) ป้อมปราการที่อยู่ทางชายฝั่งตอนใต้ของอนาโตเลีย ได้มีการส่งทหารไปยังเมืองโซฆดัก (Sogdak) ซึ่งเป็นเมืองท่าที่สำคัญของเมืองไครเมีย (Crimea) มีการเข้าไปควบคุมบริเวณพื้นที่ส่วนใหญ่ทางตะวันออกของอนาโตเลียบริเวณที่เป็นศูนย์กลางการทหารและเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น เมืองคาตา (Khata) เคมิชเคเซค (Chemishkezek) เออร์ซินญาน (Erzinjan) เออร์ซุรัม (Erzurum) และอักลัต (Akhlat) (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 35 - 36)

2.2.1.4 ในขณะที่มีความเกรงกลัวต่ออิทธิพลของกองทัพมองโกลท่าน ฆิยาธ อัลดีน คัยคุสโร ที่ 2 (Ghiyath al-Din Kai-Khusraw II) สามารถครอบครองเมืองซาโมสตาตา (Samosata) ดิยาบบักร (Diyarbakr) และ เมย์ยาฟารีกิน (Mayyafariqin) อยู่ในบริเวณทางตะวันออกของอนาโตเลีย ทำให้ได้รับการยอมรับในอำนาจอธิปไตยจากเมืองต่างๆที่อยู่โดยรอบ

2.2.1.5 ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 บริเวณเขตแดนทางทิศตะวันตกของอนาโตเลียมีกลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจอิทธิพลในขณะนั้นคือ กลุ่มญูร์มิยานิด เบลิค (Germiyanid belik) เป็นชนเผ่าหนึ่งที่มาจากเชื้อสายชนเผ่าโอฆุส อิทธิพลจากการรุกรานของมองโกลเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชนเผ่านี้ได้สูญเสียดินแดน ฟาร์ส (Fars) คีร์มาน (Kirman) และบางส่วนของดินแดนภายใต้การใต้การดูแลของ ควาราชิม ชาฮ (Khwarazm Shah) ที่อยู่ทางตะวันตกของอนาโตเลีย แต่ยังคงมีดินแดนที่เหลืออยู่บางส่วนอยู่ติดกับ มาลัตยา (Malatya) หลังจากนั้นกลุ่มนี้ก็ได้อีกครั้งในเวลาอันรวดเร็ว

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 14 ประวัติศาสตร์ได้บันทึกไว้ว่า กลุ่มญูร์มิยานิด เบลิค มีความเข้มแข็งและมีอำนาจมากทางการเมืองในบริเวณอนาโตเลีย แม้แต่ดินแดนบางส่วนในอาณาจักรไบแซนไทน์เช่น เมือง ไอดีนิดส์ (Aydinids) ใน ไอโอเนีย (Ionia) ไอนันจิดส์ (Inanjids) ใน เลาดิเซีย (Laodicea) และ คาราสิคส์ (Karasids) ใน ไมเซีย (Mysia) จำเป็นต้องส่งเครื่องบรรณาการให้ออนาโตเลียเป็นรายปี (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 72)

ในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 13 ถือเป็นยุคที่มีความน่าสนใจในดินแดนอนาโตเลียมีการพัฒนาการของมนุษยชาติ การจัดระเบียบสังคม ระบบเศรษฐกิจ วัฒนธรรม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14 สิ่งเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อทำการปรับปรุงให้ดีขึ้นเห็นได้จากผลกระทบในเวลาต่อมา ในช่วงศตวรรษนี้ถือว่าเป็นยุคความเจริญสูงสุดไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองวัฒนธรรม

2.1.1.6 ความตกต่ำของ ไบแซนไทน์ เกิดขึ้นเรื่อยมาจนถึง ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 บ้านเมืองถูกทำลายเป็นอย่างมากจากสงครามครูเสด มีผลทำให้อาณาจักรเซลจุกสามารถขยายดินแดนออกไปได้มากขึ้น เซลจุกสุลต่านแห่งโรมซึ่งพวกเขาได้เรียกหลังจากที่สามารถพิชิตดินแดนสำคัญๆ ของอาณาจักรไบแซนไทน์และเพื่อเป็นการแสดงถึงการให้ความยกย่องต่อพวกเซลจุกของโลกมุสลิม จากนั้นอาณาจักรเซลจุกได้เริ่มมีการกระชับความสัมพันธ์กับเมืองต่างๆของอาณาจักรไบแซนไทน์โดยเฉพาะจักรพรรดิแห่งไนเซีย (Nicaea) และได้มีการฟื้นฟู การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างชาวพื้นเมืองต่าง ๆ มีการส่งเสริมในเรื่องของการศึกษา และงานศิลปะ นับว่าเป็นสิ่งที่น่ายกย่องสำหรับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารบ้านเมืองที่ในอดีตชาวคริสเตียนเป็นคนส่วนใหญ่แต่ต่อมากลายเป็นชาวมุสลิมซึ่งจะต้องใช้ความสามารถในการพัฒนาสังคมที่มีประชากรที่มีความหลากหลาย ซึ่งก็ได้รับความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ (Steven Runciman, 1965 : 27)

2.1.1.7 ตั้งแต่ปี ฮ.ศ. 617 ตระกูลอัครกิมานี ได้อพยพจากเอเชียกลาง ไปสู่เอเชียตะวันตกเพื่อตามหากลุ่มที่หนีจากสงครามมองโกลที่ได้ทำลายทรัพย์สินและฆ่าผู้คนเป็นจำนวนมากในเอเชียตะวันออก หลังจากที่เหตุการณ์สงบแล้ว พวกเขาก็ได้กลับสู่มาตุภูมิยกเว้น เออร์ตุกรุล เบฆ (Ertugrul Beg) เขาได้ส่งตัวแทนไปขอที่ดินบางส่วนจากสุลต่านแห่งเซลจุกเพื่อจะพำนักอยู่ที่ในอนาโตเลีย ขณะที่กำลังเดินทางกลุ่มเออร์ตุกรุลก็ได้พบกับทหารจำนวนหนึ่งที่น่าโดยอะลาอูดดินกำลังสู้รบกันกับฝ่ายไบแซนไทน์และกำลังเป็นฝ่ายเสียเปรียบพวกเขาจึงรีบเข้าไปช่วยทันทีจนได้รับชัยชนะในที่สุด จากการช่วยเหลือครั้งนี้ทำให้สุลต่านแห่งเซลจุกได้มอบที่ดินติดกับชายแดนไบแซนไทน์ให้กับเออร์ตุกรุลและมอบให้เขาเป็นผู้นำกลุ่ม ¹ (Muhammad Harb, 1989 : 14) หลังจากนั้นเออร์ตุกรุล เบฆ ได้เป็นผู้นำที่กล้าหาญของเติร์กกลุ่มหนึ่งที่รับใช้สุลต่าน

¹ ดูใน Muhammad Farid Beg, 1993 : 115 และ 'Abd 'Aziz Ibrahim, 1419 : 353 - 354

กียาสิดดีน กิฮุสเรฟวาที่ 3 แห่งเซลจุกอนาโตเลียที่ปกครองในช่วงปี ค.ศ. 1264 – 1283 ¹ และในปี ค.ศ. 1279² เออร์ตุฆรุค เบทมได้เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเซลจุก เขาได้นำชนเผ่ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณชายแดนที่ติดกับไบแซนไทน์ (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 9) และมีทัศนะหนึ่งที่รายงานตรงกันว่าในช่วงที่มีชีวิตอยู่เออร์ตุฆรุค เบทมได้นำประชาชนส่วนหนึ่งประมาณ 400 คนอพยพจาก ครุคิสถานเข้ามายังอนาโตเลียเพราะผลจากสงครามที่สู้รบกับมองโกลเลีย ในระหว่างการเดินทางเขาก็ได้พบกับเหตุการณ์ที่มีมุสลิมกลุ่มหนึ่งกำลังสู้รบกับกองกำลังของไบแซนไทน์และเขาก็ได้เข้าไปช่วยจนฝ่ายมุสลิมได้รับชัยชนะ การช่วยเหลือครั้งนี้ทำให้สุลต่านแห่งเซลจุกได้มอบที่ดินส่วนหนึ่งอยู่ทางใต้ของอนาโตเลียที่ซึ่งติดกับเมืองชายแดนของอาณาจักรโรมัน ต่อมาเออร์ตุฆรุคได้เข้าไปเปิดเมืองต่างๆที่อยู่ภายใต้การปกครองของโรมันทำให้ฝ่ายโรมันมีฝ่ายตรงข้ามใหม่ที่กำลังมีอำนาจมากขึ้น ในปี ค.ศ. 1280 ³ จากนั้นได้มีการขยายดินแดนต่อไปยังเมืองต่างๆ จนในสิ้นสุดคริสต์ศตวรรษที่ 13 สามารถครอบครองดินแดนโดยส่วนใหญ่ทั้งหมดของ อนาโตเลีย อาณาจักรไบแซนไทน์มีความอ่อนแอลงทำให้อาณาจักรเซลจุกมีอำนาจควบคุมเส้นทางทะเล และได้วางกองกำลังบริเวณริมชายฝั่งทะเล (Steven Runciman, 1965 : 30) เออร์ตุฆรุคและกองทัพของเขาได้ให้ความร่วมมือกับฝ่ายเซลจุกในการขยายดินแดนของอาณาจักรอิสลามเป็นอย่างดี ได้ร่วมทำสัญญาต่อกันในการที่จะทำการญิฮาดเพื่อต่อต้านไบแซนไทน์ ทำให้ทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นเวลายาวนานจนกระทั่งเออร์ตุฆรุคได้เสียชีวิตลง⁴ (Muhammad Farid Beg, 1993 : 115) ต่อมาในปี ค.ศ.1281⁵ เขาได้เสียชีวิตและได้นำศพไปฝังไว้ที่สุสานเมือง โสฆุตซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของอนาโตเลีย (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 9) ภายหลังจากที่เออร์ตุฆรุคได้เสียชีวิตไป ชนเผ่าคากีแห่งโอมุสได้เลือกบุตรชายของเขามี่ชื่อว่าอุษมานรับตำแหน่งเป็นผู้นำคนต่อไป

2.1.1.8 อุษมาน อิบน์ เออร์ตุฆรุคได้รับตำแหน่งผู้บัญชาการทหารต่อจากบิดา ด้วยความกล้าหาญและความชาญฉลาดทำให้สุลต่านอะลาอูดดีนแห่งเซลจุกได้ยกลูกสาวให้กับอุษมาน และได้รับการคำแนะนำ ตักเตือนอยู่เสมอจากสุลต่านอะลาอูดดีนในเรื่องการ

¹ ตรงกับปีส.ศ. 663 - 682

² ตรงกับปีส.ศ. 678

³ ตรงกับปีส.ศ. 680

⁴ ดูใน 'Abd 'Aziz Ibrahim, 1419 : 354

⁵ ตรงกับปีส.ศ. 681

ปกครองบ้านเมืองโดยให้ยึดหลักการจากบทบัญญัติอัลกุรอาน ท่านเน้นย้ำให้อูษมานปฏิบัติกับประชาชนด้วยดี มีความสุภาพอ่อนโยน มีเมตตา ต่อประชาชนที่อยู่ใต้การปกครอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นของผู้นำมุสลิมที่ต่อประชาชนเป็นสิ่งที่ตรงข้ามกับผู้นำในยุโรปขณะนั้น ที่มีการกดขี่ข่มเหงและปกครองประชาชนแบบเป็นข้าทาส การปกครองของอูษมาน ได้ยึดหลักการให้ความยุติธรรมกับประชาชนทุกคน ท่านตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยท่านกล่าวว่า

“ อะมานะฮ์เป็นสิ่งที่ได้รับจากอัลลอฮ์ ”

จากคุณสมบัติเหล่านี้ทำให้สุดท้ายท่านอะลาอุดดีนได้เห็นถึงความเป็นผู้นำของท่านจึงได้เรียกอูษมานว่า “ ผู้ช่วยเหลือในคุณยาและผู้ช่วยเหลือศาสนา บิดาแห่งความช่วยเหลืออูษมาน ซาฮ์ ” และ ท่านมักกล่าวตักเตือนต่ออูษมานอยู่เสมอว่า

“ การเริ่มต้นจากจุดเล็กๆด้วยความเมตตาอารีจะนำมาซึ่งความง่ายดาย ”

และได้กล่าวว่า

“ หากผู้ใดยำเกรงต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์จะทำให้ผู้อื่นเกรงกลัวตัวเขา แต่หากผู้ใดไม่เกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ อัลลอฮ์ก็จะไม่ทำให้ผู้อื่นเกรงกลัวต่อเขาด้วยเช่นกัน ”

และได้กล่าวอีกว่า

“ ในวันอาคีรัตเป็นสิ่งที่ดีงามและถาวรกว่า”
ตามที่ได้กล่าวไว้ในอัลกุรอาน

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى

(الأعلى : 17)

ความว่า “ ทั้ๆที่ปร โลกนั้นดีว่าและจีรังกว่า ”

(อัลอะฮฺลา : 17)

สุดด้านใต้เน้นย้ำในหลักการปกครองกับอูษมานให้ปกครองประชาชน
ด้วยดีโดยยึดหลักการจากบทบัญญัติอัลกุรอาน

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلًّا

الْبَسِطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾

(الإسراء : 29)

ความว่า “ และอย่าให้มือของเจ้าถูกตรึงอยู่ที่คอของเจ้าและ
อย่าแบมันจนหมดสิ้น มิฉะนั้น เจ้าจะกลายเป็นผู้ถูก
ประณามเศร้าโศกเสียใจ “

(อัล อิศรออ : 29)

สุดด้านใต้เน้นย้ำให้มีความรับผิดชอบในการบริหาร
ปกครองโดยยึดหลักการจากบทบัญญัติอัลกุรอานที่ว่า

وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا

عَظِيمًا .... ﴿٩٥﴾

(الروم : 95)

ความว่า “ แต่อัลลอฮ์ทรงให้บรรดาผู้ที่ต่อสู้และเสียสละ
เหนือกว่าบรรดาผู้ที่นั่งอยู่ด้วยรางวัลอันใหญ่หลวง.... “

(อันนิซาอ : 95)

และจากอัลกุรอาน

...وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ... ﴿٦٩﴾

(العنكبوت : 69)

ความว่า “ และบรรดาผู้ต่อสู้ดิ้นรนทางของเราแน่นอนเราจะชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่พวกเขาสู่ทางของเรา ... “

(อัล อังกะบุต : 69)

นอกจากนี้ท่านได้เน้นย้ำให้มีการขจัดสิ่งที่เป็นชirik

يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ

أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾

(محمد : 7)

ความว่า “ โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย หากพวกเจ้าสนับสนุน (ศาสนาของ) อัลลอฮ์ พระองค์ก็จะทรงสนับสนุนพวกเจ้า และจะทรงตรึงเท้าของพวกเจ้าให้มั่นคง “

(มุฮัมหมัด : 7)

สุดท้ายได้กล่าวถึงความสำเร็จของสมัยท่านเราะสูล ﷺ ในสงครามบะดร์

ดั่งอัลกุรอาน

...لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَن بَيْنَةٍ وَيَحْيِيَ مَنْ حَيَّ عَن

بَيْنَةٍ ... ﴿٤٢﴾

(الانفال : 42)

ความว่า “... เพื่อว่าผู้พินาศ จะได้พินาศลงโดยหลักฐานอัน
ชัดแจ้ง และผู้มีชีวิตอยู่จะได้อยู่โดยหลักฐานอันชัดแจ้ง...”

(อัล อัมฟาต : 42)

สุลด่านได้บอกแก่ อุษมาน ซาฮ์ ให้บริหารบ้านเมืองโดยดำเนินตามหลักกฎหมาย
ซารีอะฮ์ดังอัลกุรอาน

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يٰۤاُولِيَ الْاَلْبٰبِ لَعَلَّكُمْ

تَتَّقُوْنَ

(البقرة : 179)

ความว่า “ และในการประหารฆาตกรให้ตายตามนั้นคือการ
ชำระไว้ซึ่งชีวิตสำหรับพวกเจ้า โอ้ผู้มีสติปัญญาทั้งหลาย เพื่อ
ว่าพวกเจ้าจะได้ยำเกรง “

(อัลบะกอเราะฮ์ : 179)

และได้เน้นย้ำในหลักการชุรอ ดังอัลกุรอาน

...وَشَاوِرْهُمْ فِي الْاَمْرِ ...

(آل عمران : 159)

ความว่า “ ...และจงปรึกษาหารือกับพวกเขาในกิจการ
ทั้งหลาย...”

(อาละอิมรอน : 159)

สุลด่านได้ให้คำแนะนำในเรื่องการรักษาความสัมพันธ์กับชาวคริสเตียน
โดยการปฏิบัติต่อพวกเขาด้วยดี โดยยึดอัลกุรอาน

﴿ وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ... ﴾

(الانفال : 61)

ความว่า “ และหากพวกเขาโอนอ่อนมาเพื่อการ
ประนีประนอม แล้วเจ้าก็จงโอนอ่อนตามเพื่อการนั้นด้วย
และจงมอบหมายแต่อัลลอฮฺเถิด... “

(อัล อัมฟาฬ : 61)

และคังอัลกุรอาน

﴿ ... وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴾

(الإسراء : 34)

ความว่า “ ...และจงให้ครบตามสัญญา(เพราะ) แท้จริง
สัญญานั้นจะถูกสอบสวน “

(อัล อิศรอฮฺ : 34)

จากคำสอนของสุลต่านอะลาอูดดีนที่ได้ให้อุษมาน ชาฮียีดีหลักการจาก
บทบัญญัติอัลกุรอานนี้ นับว่าเป็นรากฐานและแนวทางในการบริหารปกครอง (Mehmed
Maksudoglu, 1999 : 10 -11) แนวทางที่สุลต่านอะลาอูดดีนได้ให้ไว้นั้น เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการ
ปกครองเป็นอย่างยิ่งเป็นหลักการที่ผู้นำจะต้องปฏิบัติตามในการบริหารบ้านเมืองซึ่งสุลต่านอุษมาน
ก็นำมาใช้

ต่อมาด้วยความสามารถของอุษมานในการต่อสู้กับฝ่ายไบแซนไทน์และ
ได้รับชัยชนะในหลายครั้ง หลายครา ทำให้สุลต่านอะลาอูดดีนได้มอบตำแหน่งสุลต่านให้กับอุ
ษมาน และในปี ฮ.ศ. 699 สุลต่านอะลาอูดดีนได้เสียชีวิตลง ทำให้อุษมานเป็นอิสระจากอาณาจักร
เซลจุกและได้ตั้งตนเป็นสุลต่านคนต่อไป (Yalmas Otonas, 1988 : 90)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นจะเห็นได้ว่า ชนเผ่าเคิร์กมี
บทบาทสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อิสลามมาตั้งแต่สมัยสะาะหะบะฮ์ เรื่อยมาจนถึงการมี

ส่วนสำคัญในช่วงการปกครองของอาณาจักรเซลจุกในช่วงปลายราชวงศ์อับบาซียะฮ์ ต่อมาด้วยการให้ความช่วยเหลือและการให้ความร่วมมือจนเป็นที่ไว้วางใจของกลุ่มชนเติร์กที่มีต่อกษัตริย์แห่งเซลจุกทำให้กลุ่มชนเติร์กได้สิทธิในการปกครองตนเองในดินแดนส่วนหนึ่งของอนาโตเลีย จนในที่สุดสามารถสร้างรัฐของตนเองขึ้นมาได้และมีการสถาปนาเป็นราชวงศ์อูยมานียะฮ์ได้ในที่สุด

2.1.2 ด้านสังคม

ดินแดนอนาโตเลียเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีหลายชนเผ่าเช่น กลุ่มเยรูมิยานิด เบลิก (Germiyanid belik) และ กลุ่มของควาราซิม ชาฮ (Khwarazm Shah) เป็นต้น ที่เดินทางเร่ร่อนมายังดินแดนนี้เพื่อหาแหล่งน้ำ อาหารที่อุดมสมบูรณ์ ชนเผ่าเติร์กเป็นชนเผ่าหนึ่งที่มาอาศัยอยู่และได้สร้างอารยธรรม ประเพณีและสังคมเกิดขึ้นมาในดินแดนแห่งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับทางด้านสังคมในอนาโตเลียในช่วงก่อนที่จะมีการสถาปนาราชวงศ์อูยมานียะฮ์ไว้ดังนี้

2.1.2.1 ต้นกำเนิดและถิ่นฐานของเผ่าเติร์ก

ชาวอูยมานียะฮ์เป็นชาวโกบี (Gobi) ที่ดั้งเดิมเป็นชาวเติร์ก อัลฆิส (al Ghizz) หรือโอฆุซ(Oghuz)¹ อยู่ในประเทศตุรกีสถานและนับถือศาสนาอิสลาม (Ali Muhammad Shalabi , 2003 : 357)

ตุรกีสถาน (Turkistan) อยู่ในเขตที่ราบสูงมองโกเลียและทางตอนเหนือของจีนตั้งแต่ด้านตะวันออกจนถึงด้านตะวันตกของทะเลคอซวินและในเขตตอนเหนือของไซบีเรียจนถึงมหาสมุทรอินเดียและเปอร์เซียด้านทิศใต้ มีชนกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่าเติร์ก (Turk) อาศัยอยู่ หลังจากนั้นมีการออกเดินทางมายังแถบเอเชียกลางเป็นกลุ่มใหญ่ในราวคริสต์ศตวรรษที่ 9 เพื่อหาแหล่งน้ำ อาหารที่อุดมสมบูรณ์กว่า และสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้องมีการอพยพประชากรก็คือมีความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างชนเผ่าต่างๆที่อาศัยอยู่ในเขตนี้ซึ่งเป็นเรื่องของการเมือง โดยเฉพาะกับกลุ่มที่มีอำนาจเหนือกว่าอย่างเช่นชาวมองโกล สิ่งเหล่านี้ทำให้ชนเผ่าเติร์กต้องอพยพออกไปอยู่ที่แห่งใหม่ที่มีความสมบูรณ์และมีความสุข พวกเขาได้เดินทางไปยังแถบทิศตะวันตกและได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่เมืองทีบิสถาน (Thibristan) และ จูรจาน (Jurjan) ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ใกล้กับดินแดนที่อยู่

¹ Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 42

ได้การปกครองของอิสลาม (Ali Muhammad Shalabi, 2003 : 13 - 14) จากความอ่อนแอของจักรวรรดิไบแซนไทน์ได้เปิดทางให้ชนเชื้อสายเติร์กจากเอเชียกลางเปิดฉากการเข้าสู่ดินแดนอนาโตเลียของอาณาจักรไบแซนไทน์มากยิ่งขึ้น ชนเชื้อสายเติร์กซึ่งดั้งเดิมเป็นชนเร่ร่อนแบ่งออกเป็นหลายเผ่า ถิ่นฐานดั้งเดิมของชนเชื้อสายเติร์กอยู่ในเอเชียกลางแถบเทือกเขาอัลไตในประเทศมองโกเลีย ในราวศตวรรษที่ 6 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและทางชนชาติทำให้ชาวเติร์กอพยพออกจากเอเชียกลางไปยังดินแดนต่างๆที่อยู่ใกล้เคียง (ไพศาล หรรพาศัยกิจ, 2546 : 28)

ในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 11 ชาวเติร์กโฆซ (Oghuz) ได้เร่ร่อนจากเอเชียกลางได้เข้าไปในอนาโตเลียและได้ไปตั้งหลักแหล่งอยู่ในตอนกลางและแถบตะวันออกของคาบสมุทรอาระเบีย ต่อมาได้ตั้งระบบสุลต่าน (Sultan) ของพวกเซลจุกแห่งอนาโตเลียขึ้นในเมืองคอนยา (Konya) เป็นสาขาทางการทหารของมหาอำนาจสุลต่านแห่งเซลจุก (Great Seljuk Sultan) ในอิหร่านแต่ได้ถูกพวกมองโกลแห่งเอเชียตะวันตกทำลายในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 13 ประชาชนจากแคว้นสุลต่านนี้จำนวนมากจึงอพยพข้ามแคว้นอนาโตเลียไปทางตะวันตกและไปตั้งรัฐออตโตมานอยู่ในอนาโตเลียตะวันตกเฉียงเหนือเมื่อประมาณต้นคริสต์ศตวรรษที่ 14 (จรัญ มะลูลีม, 2541 : 42) และอีกทศวรรษหนึ่งได้กล่าวตรงกันว่าในช่วงที่เซลจุกเติร์กกำลังเสื่อมอำนาจชาวเติร์กเผ่าอื่นๆ ซึ่งได้อพยพเข้ามาในอนาโตเลีย ได้ถือโอกาสประกาศตนเป็นเอกราช ซึ่งในจำนวนนี้รวมถึงชาวเติร์กกลุ่มหนึ่งภายใต้การนำของอูซมาน เบฆ² (Osman Beg) ซึ่งเป็นผู้นำชาวเติร์กเผ่าคายี (Kayi) ซึ่งเป็นสาขาย่อยของเติร์กเผ่าโฆซ (Oghuz) บิดาของอูซมานชื่อ เออร์ตุغرูล (Ertugrul) ได้นำชาว เติร์กอพยพเข้ามายังอนาโตเลียในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 13 เพื่อหลบหนีการโจมตีของพวกมองโกล เมื่ออพยพเข้ามาในอนาโตเลียแล้ว เออร์ตุغرูลได้รับอนุญาตจากเซลจุกเติร์กให้ปกครองดินแดนเล็กๆ แห่งหนึ่งในภาคตะวันตกและเมื่อเออร์ตุغرูลเสียชีวิต อูซมานบุตรชายได้ประกาศตนเป็นเอกราชและได้สถาปนาอาณาจักรของตนเองขึ้นในภาคตะวันตกของอนาโตเลีย อาณาจักรแห่งนี้ชาวตะวันตกเรียกว่า ออตโตมาน (Ottoman)³ แต่ในภาษาตุรกีจะเรียกว่า ออสมานลี (Osmanli) ตามพระนามของสุลต่านอูซมาน ผู้สถาปนาอาณาจักรและราชวงศ์ (ไพศาล หรรพาศัยกิจ, 2546 : 28)

¹ อาณาจักรอูซมานียะฮ์

² ผู้นำ

³ หรืออูซมานียะฮ์

2.1.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวเติร์กกับอิสลาม

ในสมัยเคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ ค็อฏฏอบ رضي الله عنه ปีค.ศ. 22¹ กองทัพมุสลิมได้เคลื่อนกำลังเข้าใกล้เมืองบาบ² เพื่อเข้าไปยึดครองซึ่งเมืองนี้เป็นเมืองที่ชาวเติร์กอาศัยอยู่และได้มีการเข้าไปเจรจาเพื่อขอสงบศึกโดยซาร บาราซ (Shar Baraz) ผู้ปกครองเมืองในขณะนั้นกับผู้บัญชาการทหารของมุสลิมคือท่านอับดุลรอฮมาน อิบน์ รอบิอฺ ('Abdurrahman Ibn Rabi'ah) ฝ่ายเติร์กได้ต่อรองด้วยการที่จะให้ความร่วมมือทางทหารในการเข้าร่วมกับกองทัพมุสลิมเพื่อไปครอบครองอาร์เมเนียและได้รับการตกลงจากเคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ ค็อฏฏอบ رضي الله عنه ('Umar Ibn khattab) ในการรับข้อเสนอดังกล่าวเป็นการทำสนธิสัญญาสงบศึกร่วมกันจนในที่สุดก็สามารถเข้าไปเปิดดินแดนมุสลิมให้ขยายออกไปได้อีกแห่งหนึ่ง (Muhammad Ibn Jarir al-Thabari, 1979 : 256 – 257)

หลังจากนั้นชาวเติร์กก็ได้เข้าร่วมรบกับกองทัพมุสลิมอีกครั้งในสงครามที่สู้รบกับฝ่ายเปอร์เซียเมื่อครั้งที่ฝ่ายมุสลิมได้เดินทางมาถึงอ่าวเปอร์เซียตะวันออกและได้รับชัยชนะในเวลาต่อมาเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นการรวมกันเป็นหนึ่งเดียวระหว่างฝ่ายมุสลิมกับเติร์กจนฝ่ายเติร์กก็เข้ารับอิสลามและร่วมเป็นนักรบของอิสลามในการเผยแพร่หลักคำสอนของอัลลอฮ์

ในสมัยเคาะลีฟะฮ์อุมัยร อิบน์ อัฟฟาน رضي الله عنه ('Usman Ibn 'Affan) ได้เข้าไปครองเมืองที่บริสตานไว้ในปี ค.ศ. 651³ และได้ไปหยุดพักที่เมืองตุรกีสถาน ได้เชิญชวนให้ชาวเติร์กที่นั่นเข้ารับอิสลามจนทำให้จำนวนกำลังพลของกองทัพมุสลิมมีจำนวนเพิ่มมากยิ่งขึ้นจนมาถึงสมัยการปกครองของมูอวิยะฮ์ที่กองทัพมุสลิมสามารถเข้าไปเปิดเมืองบุกอรอและเมืองสามาร์คันด์ได้ ทำให้จำนวนชาวเติร์กที่เข้ารับอิสลามก็ยิ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นและได้เพิ่มความเข้มแข็งให้แก่กองทัพมุสลิม

ในสมัยของอัลมูอะตะซิมแห่งราชวงศ์อับบาสิยะฮ์ได้มีการแบ่งเนื้อที่บางส่วนและมอบตำแหน่งที่สำคัญๆให้แก่ชาวเติร์กทำให้เกิดความไม่พอใจของประชาชนต่อชาวเติร์ก อย่างไรก็ตามชาวเติร์กก็ได้มีส่วนสำคัญที่ทำให้อิสลามขยายดินแดนออกไป ชาวเติร์กเองก็ได้รับสิทธิในการปกครองตนเองจนสร้างความยิ่งใหญ่ควบคู่กับสร้างความมั่นคงให้แก่ราชวงศ์อับบาสิยะฮ์และสิ่งนี้เองที่ทำให้เกิดอาณาจักรเซลจุก (Ali Muhammad Shalabi, 2003 : 15 - 16)

¹ ตรงกับปี ค.ศ. 642

² เป็นเมืองหนึ่งที่อยู่ในประเทศอิรัก

³ ตรงกับปี ค.ศ. 31

เหตุการณ์ต่างๆเหล่านี้บ่งบอกถึงการมีความสัมพันธ์ที่กระหว่างมุสลิมและเติร์กตั้งแต่ยุคเสาะหาบะฮ์เป็นต้นมา สิ่งที่สำคัญที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์อิสลามก็คือการได้มีส่วนร่วมของชาวเติร์กในการต่อสู้ในหนทางของอิสลามเพื่อที่จะเผยแผ่ศาสนาของอัลลอฮ์ไปยังดินแดนต่างๆ

2.1.2.3 ประชากรต่าง ๆ ที่กำเนิดในอนาโตเลีย

ในดินแดนอนาโตเลียประกอบด้วยหลายเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ที่มาตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ในบริเวณแห่งนี้ ในจำนวนนี้มีชนเผ่าเติร์กซึ่งมีจำนวนประชากรมากพอสมควรที่ได้เข้ามาตั้งรกรากใน อนาโตเลีย การเข้ามาของชาวเติร์กที่เดินทางมาจากตะวันออกได้เริ่มชัดเจนขึ้น โดยได้รับการอุปถัมภ์จากอาณาจักรเซลจุกหลังจากที่ได้รับชัยชนะในสงคราม มาลาซเกิร์ต (Malazgird) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคการปกครองของ มาลิก ชาห์ (Malik Shah) ภายใต้การควบคุมของสุไลมาน (Suleyman) ได้มีการรวบรวมชนเผ่าเติร์กมาอาศัยอยู่ในบริเวณทุ่งหญ้าเลี้ยงในตอนกลางของอนาโตเลีย และเนื่องจากถูกโจมตีอย่างต่อเนื่องจากทางตะวันตกเฉียงเหนือและทางตะวันตกเฉียงใต้ หลังจากความสำเร็จในขั้นต้นของเซลจุก ชนเผ่าโฆซ (Oghuz) ที่มีจำนวนประชากรมากมายอาศัยอยู่ทางตอนกลางของเอเชีย ซึ่งในช่วงแรกอาศัยรวมกันอยู่ในบริเวณ เซฮุน (Sayhun) และระหว่างทะเล อดราล (Aral) กับทะเลสาบแคสเปียน (Caspian) จนถึงเปอร์เซีย มีบางส่วนได้พยายามหาถิ่นฐานที่มีที่ดินว่างเปล่าไปเรื่อยๆ เพื่อตั้งรกราก สาเหตุหนึ่งที่มีการย้ายอพยพของชาวเติร์กที่เริ่มต้นจากทางตอนกลางของเอเชียคือ การเพิ่มจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องมีการอพยพย้ายถิ่นฐาน และโดยเฉพาะการเข้าไปพิชิตดินแดนในอนาโตเลียทำให้สามารถใช้ทรัพยากรและตั้งถิ่นฐานได้อย่างเป็นระบบแทนที่จะเป็นการโจมตีหรือปฏิบัติการทางทหารเท่านั้น

การอพยพเพื่อมุ่งหน้าไปยังอนาโตเลียเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยตลอด ตั้งแต่ในคริสต์ศตวรรษที่ 7 และในช่วงต้นของคริสต์ศตวรรษที่ 12 ในการตั้งถิ่นฐานของชนเผ่าต่างๆนั้น แต่ละชนเผ่าถูกส่งไปยังพื้นที่ที่ห่างไกลกันเพื่อจัดปัญหาการก่อกบฏ สำหรับกลุ่มที่มีความเข้มแข็งซึ่งมีจำนวนมากและรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนภายใต้ผู้นำที่มีการสืบทอดอำนาจทางเชื้อสาย และเพื่อจัดการรวมตัวกันของกลุ่มชนเผ่า เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของอาณาจักรเซลจุก สิ่งเหล่านี้ทำให้ในอนาโตเลียมีชนเผ่าต่างๆ มากมาย ซึ่งแยกอาศัยกันไปในแต่ละแห่ง โดยมีชื่อเรียกของแต่ละเผ่าดังเช่น ในเผ่าโฆซที่รวมตัวกันของกลุ่มชนเล็กๆ ได้แก่ กินิก (Qiniq) แอฟวาร์ (Avshar) บาอินดิร (Bayindir) สาลूर (Salur) บายาอูท (Baya'ut) และ เชปนี (Chepni) เป็น

ต้น ในช่วงเวลานี้นับว่าเผ่าโอซุซเป็นชนกลุ่มที่ใหญ่และมีบทบาทมากที่สุดอีกทั้งยังมีการเผชิญหน้ากับกลุ่มนอกรศาสนาหรือกลุ่มชนที่เป็นชาวคริสเตียนกลุ่มชนนี้มาจาก รุมเลีย (Rumelia) และอยู่ตามชายแดน และมีชาวกรีกอีกเป็นจำนวนพอสมควรที่อาศัยอยู่บริเวณแถบชายฝั่งทะเล สำหรับชาวมองโกลที่มีสาเหตุการอพยพย้ายมาจากตะวันออกสู่ตะวันตกนั้นส่วนหนึ่งมาจากการค้นหาดินแดนที่มีความปลอดภัยมากที่สุดและด้วยเหตุผลของการค้าขาย ความมั่งคั่ง การค้นหาพระเจ้า การศึกษา ดังนั้นพวกเขาจึงขยับขยายเข้ามาในอนาโตเลีย และในคริสต์ศตวรรษที่ 13 เนื่องด้วยความหลากหลายของเชื้อชาติทำให้เกิดการสูญเสียประชากรเนื่องจากการทำสงครามที่มีมาอย่างต่อเนื่องเช่น สงครามครูเสด (Crusade) ที่ต่อสู้ระหว่างชาวเติร์กกับชาวไบแซนไทน์ และสงครามที่เกิดภายในระหว่างผู้นำชาวเติร์กกับผู้ตั้งค้ำบัลลังก์ สิ่งนี้ทำให้เกิดผลกระทบโดยทั่วไปในบริเวณอนาโตเลีย (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 42 - 45)

ในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 13 กลุ่มชาวเติร์กเป็นกลุ่มเล็กๆ ที่มีประชากรราว 2,000 – 4,000 คน ที่เดินทางจากเมืองคูราซาน (Khurasan) ในเอเชียกลางเพื่อไปยังเอเชียน้อยภายใต้การนำของ สุลต่าน ซุไลมาน ซาห์ สาเหตุที่เริ่มมีการเคลื่อนย้ายเนื่องจากว่าถูกรุกรานจากชาวมองโกล ทำให้พวกเขาได้เริ่มออกเดินทางเพื่อค้นหาแหล่งที่อยู่อาศัยแห่งใหม่ พวกเขาได้เดินทางไปยังอาร์เมเนีย (Armenia) และได้กระชับสัมพันธ์กับเมือง เออร์ซุรัม (Erzurum) และขณะเดียวกันหลังจากที่กองทัพมองโกลมีกำลังอ่อนล้าลง พวกเขาจึงมีความพยายามที่จะกลับไปยังเมืองคูราซาน (Khurasan) อีกครั้ง แต่ในช่วงที่พวกเขาได้เดินทางมาถึง แม่น้ำ ยูเฟรติส (Euphrates) สุลต่านผู้นำกลุ่มชาวเติร์กได้พยายามหาเส้นทางที่ผ่านข้ามน้ำไปอย่างง่ายดาย แต่แล้วก็ไม่สามารถทำได้เพราะถูกกระแสน้ำพัดพาไปจนต้องจมน้ำไปในที่สุด ทำให้ผู้ที่คอยติดตามเขาคิดว่าเหตุการณ์นี้เป็นลางบอกเหตุที่ไม่ดี บุตรชาย 2 คนของสุไลมานคือ เออร์ตุغرูล (Ertoghrul) และดุนดัน (Dundan) พร้อมกับผู้ติดตามได้เดินทางย้อนกลับไปทางเดิม โดยมุ่งหน้าไปทางตะวันตกเพื่อไปยังเอเชียน้อย ซึ่งขณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรเซลจุกซึ่งมี โคโนเนีย (Konia) เป็นเมืองหลวงและกำลังอยู่ในยุคตกต่ำ ผู้ปกครองของเซลจุกในขณะนั้นคือ สุลต่านอะลาอูดดีน มีอำนาจปกครองในดินแดนที่ยังคงเหลืออยู่ใต้การปกครองของฝ่ายเซลจุกและสำหรับบางส่วนก็สามารถปกครองโดยเจ้าเมืองของรัฐนั้น ๆ ซึ่งได้แก่ เมือง คารามาเนีย (Karamania) สารุกาน (Sarukhan) เมนเตเช (Mentiesche) และยังมีเมืองเล็กๆ อีกมากมาย ที่บางแห่งสามารถที่จะเข้าครอบครองเมืองเล็กๆอื่นๆ ในเอเชียน้อยโดยได้รับการยอมรับให้เข้าไปครอบครองโดยเฉพาะเมืองที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือเช่น เมือง บรูซา (Brusa) ในเซีย (Nicaea) และนิโคมีเดีย (Nicomedia) รวมถึงเมืองเล็กๆ ที่อยู่รอบ ๆ และเมืองที่อยู่ตามแนวเขตแดนตลอดช่อง

แคบบอสฟอรัส (Bosphorus) ทะเลมาร์มารา (Marmara) และ ทะเลเฮลเลสพอนท์ (Hellespont) ซึ่งแต่เดิมเมืองเหล่านี้เคยอยู่ใต้อาณานิคมของอาณาจักรไบแซนไทน์ นอกจากนี้ยังคงมีเมืองเล็กๆของชาวคริสเตียนอยู่อีก 2 แห่ง คือเมือง เทรบิซอน (Trebizond) อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือและเมืองเลสเซอร์อาร์เมเนีย (Lesser Armenia) ในเขต ซิลิเซีย (Cilicia) อยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ แม้ว่าเมืองต่างๆ เหล่านี้จะถูกแบ่งออกเป็นเมืองเล็กเมืองน้อย โดยมีผู้นำของตนเองแต่ประชาชนในเอเชียไมเนอร์ก็สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ (Muhammad Ashraf, 1958 : 3 - 5)

ภายหลังจากการเกิดดินแดนของอาณาจักรเซลจุกเติร์กซึ่งอยู่ตามบริเวณชายแดนทางตะวันตกของอนาโตเลียมี 3 ส่วนที่เป็นพื้นที่สำคัญๆ โดยในส่วนที่หนึ่งนั้นอยู่ทางตอนใต้ ซึ่งชาวมุสลิมมีการเผชิญหน้ากับเมือง ซิลิเซีย (Cilicia) และมีการปะทะกันอยู่เสมอกับเมืองเลสเซอร์อาร์เมเนีย (Lesser Armenia) กับเกาะไซปรัส (Cyprus) ส่วนที่สองคือ อยู่ทางตอนเหนือบริเวณตามแนวชายฝั่งของเมืองเทรบิซอน (Trebizond) และตลอดชายฝั่งของทะเลดำ ประกอบด้วยกลุ่มชนชาวมุสลิมที่มีอยู่ 2 ส่วนได้แก่ กลุ่มชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้เป็นศูนย์กลาง โดยมีเมืองสิเมีย (Simere) ซัมซุน (Samsun) และ บัฟรา (Bafra) อยู่ล้อมรอบ และกลุ่มที่อยู่ทางด้านตะวันตก ซึ่งอยู่ใกล้กับเมืองกัสตาโมนู (Kastamonu) และสินอพ (Sinop) สำหรับส่วนที่สามชาวมุสลิมได้อาศัยอยู่ในบริเวณทางตะวันตกติดกับแนวชายแดนของไบแซนไทน์เริ่มตั้งแต่บริเวณใกล้กับเมืองกัสตาโมนู (Kastamonu) ไปจนถึงทางตอนใต้ของอ่าวมักรี (Makri) (Michael Cook, 1976 : 10)

2.1.2.4 วิถีชีวิตของชนเผ่าเร่ร่อน

ในสังคมอนาโตเลียวิถีการดำเนินชีวิตของประชากรโดยทั่วไปนั้นมีความโดดเด่นและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งดังเช่น การเดินทางของชนเผ่าเร่ร่อนจะเดินทางไปตั้งหลักแหล่งและอาศัยในที่แห่งนั้นในช่วงระยะเวลาฤดูร้อนแต่เมื่อถึงฤดูหนาวก็ย้ายไปยังที่แห่งใหม่ การหาเลี้ยงชีพจะใช้วิธีการเลี้ยงสัตว์เมื่ออาศัยอยู่ ณ ที่ใดก็ตามและจะหารายได้จากการทำงานฝีมือโดยการทอพรม ซึ่งพวกเขา นำมาจากเอเชียกลางและจากการขนส่งสินค้าชาวเผ่าเร่ร่อนนี้จะรวมตัวกันเป็นกลุ่มอยู่ใต้ผู้นำที่สืบทอดกันมา ในแต่ละปีชาวเผ่าเร่ร่อนนี้จะมีการรวบรวมภาษีเพื่อจ่ายให้กับรัฐ ซึ่งอาจไม่ใช่เป็นจำนวนเงิน แต่เป็นสัตว์เลี้ยงที่พวกเขาเลี้ยงไว้ ไม่เพียงเท่านี้การที่ชาวเผ่าเร่ร่อนที่ได้มาอาศัยในแถบชายแดนจะมอบภาษีให้กับรัฐแล้วแต่พวกเขายังคอยช่วยเหลือยามศึกสงครามเมื่อถึง

คราวคับขันอีกด้วย อย่างเช่นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 13 ชนเผ่าชอปนี (Chopni) ที่รวมตัวกันในแถบทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมืองเทรบิซอน (Trebizond) ได้ช่วยเหลือกันขับไล่พวก สินอพ (Sinop) จนประสบกับชัยชนะ (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 49)

2.1.2.5 สังคมหมู่บ้านในอนาโตเลีย

จำนวนหมู่บ้านต่างๆที่รายล้อมแสดงถึงจำนวนประชากรที่มากมายในอนาโตเลีย ในระยะแรกของการพิชิตของกองทัพเซลจุกนั้นจำนวนประชากรยังมีจำนวนไม่มากนักเนื่องจากมีสงครามมาโดยตลอดทำให้ประชากรมีจำนวนลดลงนับตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12 เป็นต้นมา มีการระบุว่าหมู่บ้านเกิดขึ้นมาในหลายๆแห่ง ประชาชนที่ไม่ใช่มุสลิมที่ต้องตกอยู่ใต้การปกครองของเซลจุกได้เข้ามาใน อนาโตเลียและได้เผชิญหน้ากับกลุ่มต่างๆที่มาอยู่ดั้งเดิมก่อนหน้านี้ แต่ในที่สุดก็ได้อาศัยในชุมชนเมืองบ้างก็ไปอาศัยในแถบชนบทแต่สงคราม ความวุ่นวายก็ได้สร้างความยากลำบากแก่ทั้งสองฝ่าย โดยต่างฝ่ายก็ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ทำให้ต่างก็ได้รับความเสียหายประชากรที่มีอยู่ก็ลดจำนวนลงและยังมีการย้ายอพยพเข้าไปอยู่ในเมืองหรือบางส่วนก็ไปอยู่ใกล้บริเวณชานเมือง หลังจากผ่านช่วงเวลาแห่งความวุ่นวายไป ผู้นำชาวเติร์กก็ได้มีกฎคุ้มครองประชาชนที่ไม่ใช่มุสลิม โดยเฉพาะกลุ่มชาวนาที่เป็นกลุ่มสร้างรายได้ให้กับรัฐได้เป็นอย่างดี หมู่บ้านชาวเติร์กที่เข้ามายังอนาโตเลียนั้นได้นำวัฒนธรรมการทำฟาร์มเลี้ยงสัตว์มาเพื่อการหาเลี้ยงชีพและได้เข้ามาพัฒนาเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของชาวเร่ร่อนทั่วไปให้ดีขึ้น (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 53)

สำหรับคุณลักษณะสำคัญของเซลจุก คือ นิยมศิลปะ โดยเฉพาะสถาปัตยกรรม และส่งเสริมการค้าขาย ในสมัยของอาณาจักรเซลจุก บริเวณที่ราบสูงอนาโตเลียได้กลายเป็นเส้นทางคาราวานที่สำคัญ สิ่งก่อสร้างซึ่งยังหลงเหลืออยู่จนถึงปัจจุบันนี้อย่างหนึ่งได้แก่ที่พักของกองคาราวาน ซึ่งเรียกว่า คาราวานชะราย (Caravansaray) ตั้งเรียงรายอยู่ตลอดเส้นทางการค้า (เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา,สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ, 2533 : 18)

2.1.2.6 ประชาชนในเมืองต่างๆ

หลังจากที่อาณาจักรเซลจุกแห่งอนาโตเลียได้สร้างความเป็นหนึ่งเดียวในหมู่ประชาชน พยายามสร้างความมั่นคงทางการเมือง ทางทหาร ปรับปรุงระบบการบริหาร การจัดการ การค้าขายส่งออกให้มีความเจริญก้าวหน้า ผู้นำแห่งเซลจุกได้วางระบบการป้องกันการจัดการเกี่ยวกับปัญหาทางการค้าได้ดีทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมเมืองมีความเจริญและสงบสุขในสมัยของ คัยกอบาด ที่ 1 (Kai-Qubad I) ได้เดินทางไปยัง โซซดัก (Sogdak) อยู่ในเมือง ไครเมีย (Crimea) มีการจัดระบบสร้างความมั่นคงทางการค้าระหว่างชาวอนาโตเลียและพ่อค้าชาวอียิปต์ มีการดูแลความปลอดภัยในการเดินทางค้าขายในเส้นทาง อเล็กซานเดรีย (Alexandria) อันทาลีเย (Antalya) และ สีนอพ (Sinop) จากสภาพภูมิประเทศของอาณาจักรเซลจุกเอื้ออำนวยทำให้อนาโตเลียมีการค้าขายกันระหว่างเมืองต่างๆและโดยเฉพาะเมือง ดิยารบักร และเออร์ซรัม กลายเป็นศูนย์กลางการค้าขายทางตะวันออกของอนาโตเลีย ส่วนเมืองเทรบิซอน (Trebizond) เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจการค้าระหว่าง ทวีปยุโรป, เอเชียตอนในและตะวันออกไกล การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนเมือง ได้มีขึ้นจากศูนย์กลางของอาณาจักรเซลจุก ทางตะวันออกและต่อเนื่องไปยังตะวันตกของอนาโตเลีย สำหรับปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจยังไม่สามารถพัฒนาได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะในเมืองต่างๆที่อยู่บริเวณชายฝั่งของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน (Mediterranean) และทะเลดำ เป็นเพราะอาณาจักรเซลจุกไม่สามารถครอบครองอำนาจทางทะเลซึ่งเป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางการค้าขายกับประเทศต่างๆ เช่น อันทาลีเย (Antalya) สีนอพ (Sinop) และอะลาอียา (Ala iyya) ทำให้ง่ายต่อการถูกโจมตีจากกองทัพเรือชาวต่างชาติ ดังนั้นจึงมีการสร้างป้อมปราการ การป้องกันการเดินเรือทางทะเลโดยทหารของกองทัพ จึงเกิดศูนย์กลางการค้าที่มีขนาดใหญ่ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เช่นเดียวกับท่าเรือที่ ยูมูรตาลีค (Yumurtalik) ในบริเวณทะเลดำ (Black sea) ท่าเรือเทรบิโซน ซึ่งเป็นทางเข้าหลักของชาวยุโรปและชาวเอเชียที่เดินทางมาค้าขาย ท่าเรือดังกล่าวมีบทบาทสำคัญกว่าท่าเรือของอาณาจักรเซลจุกที่เป็นเพียงท่าเรือที่มีสินค้าที่เดินผ่านเส้นทางไปเท่านั้นแต่เป็นแหล่งสำหรับการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญของอนาโตเลีย ชาวพื้นเมืองในแถบนี้สามารถสร้างอำนาจทางทะเลให้เกิดขึ้นในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและทะเลเอเจียน (Aegean sea) มีการครอบครองเขตแดนทางทะเลไม่เพียงแต่มีกำลังทางทะเลเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลทางการเมืองอีกด้วย มีการขยายตัวของจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ออนาโตเลียกลายเป็นศูนย์กลางการค้าที่ยิ่งใหญ่ขึ้นมาในศตวรรษที่ 14 นอกจากการพัฒนาทางการค้าขายแล้ว การพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมก็เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับชีวิตความเป็นอยู่ของชาวเมืองในอ

นาโตเลียและได้มีการพัฒนาในทุกๆด้าน (Mehmed Faud Koprulu, 1992 : 56 - 57) และสำหรับงานศิลปหัตถกรรม ชาวเติร์กนับว่ามีฝีมือยอดเยี่ยมในงานด้านช่างเงิน ช่างทอง การแกะสลักไม้ เครื่องประดับ ซึ่งสังเกตได้จากสถาปัตยกรรมตามศาสนสถานของศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ชาวเติร์กยังได้ชื่อว่าเป็นผู้มีฝีมือดีในด้านศิลปกรรมการทำผ้าที่สวยงามอีกด้วย (จรัญ มะลูลีม, 2541 : 43)

2.2 เหตุการณ์ระหว่างการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์

ในช่วงการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์โดยสุลต่านอูษมานได้มีการจัดระเบียบการบริหารที่สำคัญๆ โดยทั่วไปดังนี้

2.2.1 ด้านการปกครอง

ในช่วงการปกครองของสุลต่านอูษมานนี้ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการต่อสู้กับไบแซนไทน์และได้เน้นย้ำเกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อการได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ﷻ เป็นอันดับแรก (Masudul Hasan, 1994 : 37) สุลต่านอูษมานเกิดที่เมืองโสมนุตใน ปี ค.ศ. 1255¹ ท่านได้รับตำแหน่งเป็นผู้นำในเดือนพฤศจิกายนปี ค.ศ. 1284² และได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าของเมืองโสมนุตจากสุลต่านอะลาอูดดีนแห่งเซลจุก มีการเรียกชื่อท่านว่า อูษมาน ซาฮ์ ในการได้รับตำแหน่งครั้งนี้ (Mehmed Maksudoglu, 1999 : 10) ท่านได้กล่าวถึงบทบัญญัติจากอัลกุรอาน

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَن تَشَاءُ ...

(آل عمران : 26)

ความว่า “ จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ข้าแต่อัลลอฮ์ผู้ทรงสิทธิ์แห่งอำนาจทั้งปวง พระองค์นั้นจะทรงประทานอำนาจให้กับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์... “

(อาลิอิมรอน : 26)

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ.652

² ตรงกับปี ฮ.ศ.683

อาณาจักรอูษมานียะฮ์ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในดินแดนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่รอบๆ เมือง โดริเลอุม (Dorylaeum) และมีเมืองโซกุต (Sogut) เป็นศูนย์กลาง ในช่วงแรกอาณาจักรอูษมานียะฮ์เป็นเพียงรัฐเล็กที่ยังไม่มีกำลังอำนาจเท่าที่ควร รัฐอื่นๆที่อยู่บริเวณใกล้เคียงยังไม่ได้มีการรวมตัวกันสาเหตุเพราะมีความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆจึงต้องแบ่งเขตการปกครองเป็นสัดส่วน ในขณะที่บริเวณชายแดนเมืองอิสนิค และคอนสแตนติโนเปิล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรไบแซนไทน์มีการวางกองกำลังทหารเพื่อป้องกันการรุกรานจากภายนอก ทำให้เกิดการเผชิญหน้ากับรัฐเล็กๆ ที่อยู่บริเวณใกล้เคียงซึ่งรวมถึงรัฐอูษมานียะฮ์ด้วย จึงมีความจำเป็นที่รัฐที่มีขนาดเล็กกว่าจะต้องสร้างความเข้มแข็งเพื่อการต่อสู้ที่มีขึ้นบ่อยครั้งกับฝ่ายกองทัพคริสเตียน จนในที่สุดกองทัพของอูษมานได้รับชัยชนะเหนือกองทัพคริสเตียนไบแซนไทน์ในสงครามที่เกิดขึ้นที่เบเฟียน (Baphaeon) ในปี ค.ศ. 1301 เหตุการณ์นี้ทำให้อูษมานมีชื่อเสียงมากขึ้นและได้รับการยอมรับให้เป็นผู้นำ ต่อมาบรรดาเจ้าเมืองของรัฐต่างๆได้ยอมสวามิภักดิ์อยู่ใต้การปกครองของผู้นำที่มีนามว่า อูษมาน มีการมอบอำนาจให้เป็นผู้ปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์เป็นต้นมา (Norman Itzkowitz , 1972 : 10 - 11) อูษมาน ฆาซีเป็นผู้ก่อตั้งอาณาจักรอูษมานียะฮ์

จากการเป็นผู้นำเผ่าจนได้มาเป็นสุลต่านนั้น อูษมานยังคงตระหนักโดยได้ยึดหลักการจากอัลกุรอานในการปกครองอย่างมั่นคง สุลต่านอูษมานมีนามว่า อูษมาน ฆ่าน อิบนุ เออร์ตุกรุล อิบนุ สุลไลมาน ฆาฮ์ อ์ฮ์ตาร์กิมานี (Osman Khan Ibn Ertugrul Ibn Sulaiman Shah al Tarqimani) ได้เป็นสุลต่านคนแรกของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ในปี ค.ศ. 1299¹ พระองค์เป็นผู้ก่อตั้งอาณาจักรอูษมานียะฮ์ขึ้นในปลายอิญญ์เราะฮ์ศตวรรษที่ 7 การบริหารปกครองมีการนำระบบอิสลามมาใช้ ในระบบการเมืองได้นำหลักการที่ยึดถือบนพื้นฐานหลักการศรัทธาอิสลามเป็นหลักในการบริหารและมีหลักการปฏิบัติที่ใช้หลักกฎหมายอิสลาม มีการใช้ระบบชูรอ หรือ การประชามติ และในระบบเศรษฐกิจมีการใช้ทองคำและเงินในการแลกเปลี่ยนซื้อขายกัน ห้ามการค้าขาย กู้ยืมโดยใช้ระบบดอกเบี้ย ไม่มีการยึดทรัพย์สิน ไม่มีการค้าขายในสิ่งที่ต้องห้ามในศาสนา สำหรับระบบการศึกษาจะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับหลักการศาสนาเป็นสำคัญ (Jamal Abdulhadee , 2002 : 3) สุลต่านอูษมานได้ดำเนินนโยบายในการที่จะสร้างเผ่าเติร์กให้มีความเข้มแข็ง โดยการรวมกำลังเผ่าเติร์กต่างๆที่กระจัดกระจายเข้าไปเป็นพวกเดียวกันขยายอำนาจไปสู่ตะวันตก (ประจักษ์ ช่วยโล่, 2521 : 208) นอกจากนี้มีการสร้างสัมพันธไมตรีกับประเทศที่เป็นมุสลิมด้วยกัน โดยที่สุลต่านได้ปฏิบัติตามหลักการจากอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ความว่า

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 699

لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ تُخْرِجُوهُمْ
 مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ حُبُّ
 الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوكُمْ فِي
 الدِّينِ وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ وَظَهَرُوا عَلَىٰ إِخْرَاجِكُمْ أَن
 تَوَلَّوهُمْ ۗ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾
 (الممتحنة : 8-9)

ความว่า “ อัลลอฮฺมิได้ ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มิได้
 ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนา และพวกเจ้ามิได้ขับไล่พวกเจ้าออกจาก
 จากบ้านเรือนของพวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะทำความดีแก่พวกเขา
 และให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮฺทรงรักผู้มีความ
 ยุติธรรม แต่ว่าอัลลอฮฺทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่ต่อต้าน
 พวกเจ้าในเรื่องศาสนา และขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวก
 เจ้า และช่วยเหลือให้ขับไล่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะผูกมิตรกับ
 พวกเขาและผู้ใดผูกมิตรกับพวกเขา คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้อธรรม
 “ (อัลมมตะฮีนะฮฺ : 8-9)

จะเห็นได้ว่าการปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ ได้ให้ความสำคัญกับการใช้
 หลักศาสนาบริหารบ้านเมือง ซึ่งสุลต่านอูษมานได้พยายามปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โดยยึดหลักการ
 ปฏิเสธในสิ่งที่อิสลามไม่อนุมัติ และปฏิบัติในสิ่งที่อิสลามอนุมัติ โดยสุลต่านได้ปฏิบัติตาม
 อัลกุรอาน

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ

عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا أُولَٰئِكَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿٣﴾

(إبراهيم : 3)

ความว่า “ บรรดาผู้พอใจเลือกเอาชีวิตในโลกนี้เหนืออาคิเราะฮ์ และ ปิดกั้นจากทางของอัลลอฮ์และต้องการที่จะให้มันคดเคี้ยว ชน เหล่านั้นอยู่ในการหลงทางที่ห่างไกล “

(อิบรอฮีม : 3)

สุลต่านอูษมานได้บริหารด้วยการเริ่มจากนโยบายการพัฒนาให้บ้านเมืองมีเสถียรภาพมั่นคงในขณะที่มีสงครามเกิดขึ้นอยู่รอบๆบริเวณอาณาจักร จากนั้นก็ได้รุดหน้าผ่านดินแดนที่ไม่อุดมสมบูรณ์ในเขตทางเหนือของฟริเจีย (Phrygia) ใกล้กับโดริเลอุม (Dorylaeum) ไปยังพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากกว่าอยู่ในบิทีเนีย (Bithynia) สุลต่านได้เอาแบบอย่างการปกครองของราชวงศ์เซลจุกโดยการแบ่งเขตการปกครองเป็น 3 เขต แต่ละเขตดูแลโดย อัคเบย์ (uc bey) ซึ่งเป็นผู้ดูแลเขตต่างๆ คือ 1. พื้นที่ตั้งแต่ ทะเลดำจนถึง ทางตอนเหนือ 2. ในนิโคมีเดียหรืออิซมิต (Nicomedia หรือ Izmit) 3. ใน ไนเซียหรืออิซนิค (Nicaea หรือ Iznik) เงินที่นำมาบริหารในพื้นที่ส่วนต่างๆ นั้นส่วนใหญ่มาจากบรรดาขุนนางต่างๆของไบแซนไทน์ที่พ่ายแพ้ในสงครามและเงินที่ได้มาจากการทำสัญญาสงบศึก สุลต่านได้ครอบครองเมืองสำคัญๆ เช่น แยนิแซฮิร (Yenisehir) ต่อมาได้กลายเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ จากการขยายดินแดนทำให้ประชาชนสามารถเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในแหล่งพื้นที่อุดมสมบูรณ์ สุลต่านและกองทัพของท่านได้เดินทางมายังที่ราบ อินเกอล (Inegol) มุ่งหน้าไปทางตะวันออกจนถึงแม่น้ำซาคารยา (Sakarya) รวมถึงป้อมบิเลซิก (Bilecik) และยารฮิซาร์ (Yarhisar) ทำให้เข้าใกล้เมืองคอนสแตนติโนเปิล (Standford Shaw , 1987 : 13 - 15)

การใช้หลักการปกครองที่สอดคล้องกับหลักการศาสนาโดยยึดอัลกุรอานเป็นรัฐธรรมนูญในการบริหารทั้งในด้านการเงิน การคลัง การทหาร และใช้หลักชะรีอะฮ์ Shariah (หลักการอิสลาม)มาตัดสินในทางกฎหมาย มีการผสมผสานระหว่างจริยธรรมและศาสนา ความเชื่อต่างๆ โดยเฉพาะความเชื่อของแนวซุฟีได้เข้ามามีอิทธิพลและได้รับความนิยมในหมู่คนเร่ร่อนและขยายวงกว้างไปในหมู่ประชาชนชาวเติร์กในอนาโตเลีย สุลต่านอูษมานมีความสัมพันธ์

เกี่ยวข้องกับนักซูฟีท่านหนึ่งมีชื่อว่า เชค อีดีบาลี (Sheyh Edeballi) เป็นผู้มีจิตใจเมตตา มีความรู้ มีความสุภาพสงบเสถียรและชอบบำเพ็ญตบะอยู่เสมอ ครั้งหนึ่งได้ทำนายฝันของสุลต่านอูษมานว่า พระเจ้าได้มอบอำนาจอธิปไตยแก่สุลต่านและลูกหลานของท่านเหนือดินแดนทั้งปวง ซึ่งหมายถึง การมีอำนาจปกครองไปจนถึงลูกหลานของท่าน

การปกครองในสมัยสุลต่านอูษมานท่านได้เน้นการนำบทบัญญัติในอัลกุรอานมาเป็นธรรมนูญในการเป็นแนวทางปฏิบัติที่ผู้ปกครองจนถึงระดับประชาชนจะต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดดังเช่น การนำหลักความยุติธรรมมาบริหารบ้านเมืองซึ่งท่านได้ให้ความสำคัญกับสิ่งนี้มาตั้งแต่ท่านยังไม่ได้เป็นสุลต่าน ดังปรากฏในเหตุการณ์ช่วงหนึ่ง ภายหลังจากที่อูษมานได้ไปดำรงตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาที่เมืองคาราจา ฮิซาร์ (Qarajah Hishar) เพื่อแย่งชิงการปกครองจากไบแซนไทน์ในปี ค.ศ. 1285¹ ประชาชนในเมืองนี้ได้ถามท่านด้วยความสงสัยว่า

“ ท่านจะทำการตัดสินปัญหาอย่างไรให้เป็นไปด้วยดีกับผู้ที่ไม่ได้นับถือศาสนาเช่นเดียวกับท่าน”

อูษมานได้ตอบว่า สิ่งที่จะเป็นไปได้กับการตัดสินปัญหาของท่านนั้น อยู่บนพื้นฐานจากหลักฐานในอัลกุรอานจากอายะฮ์นี้

﴿ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ

بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ إِنَّ

اللَّهُ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾

(النساء : 58)

ความว่า “ แท้จริงอัลลอฮ์ทรงใช้พวกเจ้าให้มอบคืนบรรดาของฝากแก่เจ้าของของมัน และเมื่อพวกเจ้าตัดสินระหว่างผู้คน พวกเจ้าก็จะต้องตัดสินด้วยความยุติธรรม แท้จริงอัลลอฮ์ทรงแนะนำพวกเจ้าด้วยสิ่งซึ่งดีจริง ๆ แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงได้ยินและทรงเห็น “

(อัน - นิซาอ : 58)

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 684

จากเหตุการณ์นี้การตอบคำถามจากอายะฮฺในอัลกุรอานเกี่ยวกับการให้ความยุติธรรม ทำให้ผู้ที่ถามอูษมานนั้นได้เข้ารับอิสลาม

นอกจากนี้การปฏิบัติตามหลักการอัลกุรอานของสุลต่านอูษมานสามารถเห็นได้จากแนวนโยบายปฏิบัติที่มีต่อเชลยศึกจากการทำสงคราม การปฏิบัติต่อผู้ที่อ่อนแอกว่า การไม่ทำทารุณต่อผู้ที่พ่ายแพ้จากการทำสงคราม ซึ่งสุลต่านได้ปฏิบัติตามหลักการที่ปรากฏในอัลกุรอานที่ได้กล่าวไว้

قَالَ أَمَا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ ۖ فَيُعَذِّبُهُ
عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ
الْحَسَنُ ۖ وَسَنُقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾

(الكهف : 87-88)

ความว่า “ เขากล่าวว่า ส่วนผู้ที่อธรรมนั้นเราจะลงโทษเขา แล้วเขาจะถูกนำกลับไปยังพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของ ดังนั้นพระองค์จะลงโทษเขาซึ่งการลงโทษอย่างรุนแรง และส่วนผู้ศรัทธาและประกอบความดีนั้นสำหรับเขาคือการตอบแทนที่ดี และเราจะพูดกับเขาในกิจการงานของเราอย่างง่าย ๆ “

(อัลกะฮฟู : 87- 88)

จะเห็นได้ว่าการนำอัลกุรอานมาเป็นธรรมนูญสำหรับปกครองบ้านเมืองนั้นเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความศรัทธา ความขำเกรง ความเฉลียวฉลาดของผู้นำ และในช่วงการปกครองของสุลต่านอูษมานก็นำมาซึ่งความรักใคร่ปรองดองในหมู่ประชาชนด้วยกันได้เป็นอย่างดี (Ali Muhammad Shalabi, 2003 : 48)

สำหรับการเข้าถึงกลุ่มชนที่เป็นเยาชนนั้นสุลต่านได้จัดให้มีองค์กรเยาชนแห่งอิสลามเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ โดยมีเชค อิดิบาลีเป็นผู้นำองค์กรและสุลต่านอูษมานเป็นผู้สนับสนุน องค์กรนี้เป็นองค์กรที่ทำให้เยาชนได้แสดงออกถึงความสามารถ กล่าวหาญ เป็นที่ยอมรับในหมู่ประชาชน มีการจัดตั้งองค์กรนี้ในทั่วทุกแห่งทั้งในเมืองและชนบท มีสถานที่นัดพบปะ ประชุมกัน สร้างความเป็นพี่น้องกันจนเป็นที่แพร่หลายในหมู่มุสลิมด้วยกัน นอกจากนี้ยัง

เป็นองค์กรที่มีความเป็นระเบียบและดำเนินกิจกรรมที่เป็นพิธีกรรมทางศาสนา มีสมาชิกมาจากประชาชนในระดับสังคมต่างๆ เช่น นักการเมือง พ่อค้า นักปราชญ์ ช่างฝีมือจนถึงคนว่างงาน คนเร่ร่อนจนจรเป็นต้น ในสังคมใหญ่ๆ มักจะมีเยาวชนเป็นจำนวนมากที่เป็นสมาชิกในองค์กรนี้ ช่วงกลางศตวรรษที่ 13 กิจกรรมต่างๆ ที่สมาชิกขององค์กรได้เข้าไปมีบทบาทในสังคมทำให้มีอิทธิพลทางการเมืองในเวลาต่อมา (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 11 - 14)

สุลต่านเป็นผู้ตรากฎหมายโดยยึดหลักตามบทบัญญัติของอัลกุรอาน แม้ว่าสุลต่านจะมีพระราชอำนาจสูงสุดแต่การปฏิบัติหน้าที่ยังคงมีจำกัดซึ่งขึ้นอยู่กับการพิจารณาของเหล่าบรรดาสมาชิกราชวงศ์ที่มีบทบาทสำคัญ บรรดาขุนนางฝ่ายปกครอง ฝ่ายทหาร และบรรดานักวิชาการศาสนา ในบางสมัยคุณสมบัติของสุลต่านยังเป็นสิ่งที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของสุลต่านมากกว่าที่ถูกบัญญัติไว้ในกฎหมาย

ระบบการบริหารมีผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือสุลต่าน สุลต่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการเมือง ทหาร ศาสนาและสังคม ตำแหน่งของสุลต่านถูกเรียกเป็นทางการว่า ปาดิชาฮ (Padishah)¹ ในหมู่ชาวเติร์กสุลต่านมีความสำคัญเสมือนเป็นหัวหน้านักรบของชนเผ่าเร่ร่อน และเป็นจักรพรรดิสำหรับชาวคริสเตียน ส่วนในกลุ่มของชาวอาหรับ สุลต่านมีความสำคัญเหมือนกับอิมามคือเป็นผู้นำศาสนา ปกป้องหลักการศาสนาให้อยู่ภายใต้กฎหมายอิสลามหรือหลักชาริอะฮ นอกจากนี้สุลต่านยังเป็นผู้บังคับบัญชาการทหารสูงสุด

ลำดับสายการบังคับบัญชาเริ่มตั้งแต่สุลต่าน สมาชิกในครอบครัวและบริวาร หัวหน้าฝ่ายต่างๆ ข้าราชการ และบรรดาอูลาม่า นักปราชญ์ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนา

การบริหารบ้านเมืองและการจัดการด้านการทหาร สุลต่านได้ให้บรรดาเครือญาติและบรรดาผู้ติดตามท่านเป็นผู้คอยดูแล มีการจัดเก็บภาษีจากเมืองต่างๆที่อยู่ใต้การปกครองและรวบรวมทรัพย์สินที่ครอบครองมาได้จากสงคราม สุลต่านได้มอบทรัพย์สินที่ได้มาและที่ดินที่อุดมสมบูรณ์แก่บรรดาหัวหน้าชนเผ่าต่างๆนำไปแบ่งให้แก่ประชาชนที่อยู่ในความดูแลของแต่ละชนเผ่าและยังสามารถเรียกกองทัพอีกจนกว่าจะเพียงพอ

ศูนย์กลางของการบริหารในระบบการเมืองการปกครองหรือสุลต่านจะเป็นผู้รับประกันในด้านความยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมของรัฐอิสลาม ซึ่งเป็นข้อผูกมัดระหว่างสุลต่านตลอดจนผู้ที่รับหน้าที่ต่างๆหรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆกับประชาชนทุกระดับในการให้ความยุติธรรมในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนในกรณีที่ยุ่หรือผู้ปฏิบัติงานกระทำเกินขอบเขตของอำนาจที่สุลต่านได้มอบให้นั้นคือในเรื่องของ การจัดการ

¹ เป็นภาษาเปอร์เซียที่เรียกสำหรับกษัตริย์หรือจักรพรรดิ

ในระบบภาษีอากร และการตัดสินใจบน ความไม่เชื่อตรงต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่อยู่ตามพื้นที่ต่างๆ สิ่งดังกล่าวนี้จึงจำเป็นที่สุดท่านจะต้องมีอำนาจสูงสุดในการบริหารเพื่อป้องกันการปฏิบัติงานที่ไม่เชื่อตรง และการใช้อำนาจโดยไม่มีขอบเขตของเจ้าหน้าที่

การบริหารด้านการทหารของรัฐต่างๆที่อยู่ใต้การปกครองของอูยมานียะฮ์มีความชัดเจนขึ้นนั่นคืออยู่ภายใต้หลักการของอิสลามจะดำเนินการโดยคำนึงถึงสงครามเพื่อศาสนาหรือสงครามศักดิ์สิทธิ์ ผู้นำจะต้องทำสงครามกับบรรดาพวกนอกศาสนาเพราะความประสงค์ของพระเจ้า ไม่มีการยอมอ่อนข้อให้กับศัตรูของศาสนาจนกว่าพวกเขาเหล่านั้นจะยอมจำนน และสิ่งที่เป็ผลตามมาก็คือความชอบธรรมในการต่อสู้ จนบ้านเมืองต้องถูกทำลาย การยึดทรัพย์สินในสงคราม ซึ่งต้องมีการดูแลโดยหลักชะรีอะฮ์ บทลงโทษสำหรับเชลยสงคราม สิ่งเหล่านี้ ฆาซี (Ghazi) หรือแม่ทัพจะต้องมีการจัดระเบียบ ให้มีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักชะรีอะฮ์ การดำเนินการทางทหารต้องอยู่ใต้การควบคุมของแม่ทัพ ซึ่งจะได้รับยกย่องโดยการเรียกว่า เชค (Shaykh) บรรดาแม่ทัพต่างๆมักมีชื่อตามหลังผู้นำของพวกเขา ความสำเร็จของผู้นำมักจะขึ้นอยู่กับการมีแม่ทัพจำนวนมาก ดังเช่นกองทัพแห่งอาณาจักรเซลจุกซึ่งมีบรรดาแม่ทัพที่เป็นชนเผ่าเติร์ก เป็นผู้นำของกลุ่มต่างๆ (Michael Cook, 1976 : 15 -18)

ช่วงระยะเวลาปีค.ศ. 1260 จนถึง ปีค.ศ. 1320 บรรดาฆาซี (Gazi) นักรบเพื่อศาสนาได้ต่อสู้จนสามารถปกครองตนเองบริเวณ อนาโตเลียตะวันตก เป็นอิสระจากการปกครองของอาณาจักรไบแซนไทน์ และในปี ค.ศ. 1261 ปาเลโอโลจี (Palaeologi) ผู้ครองอาณาจักรไบแซนไทน์ได้ปกครองเมืองคอนสแตนติโนเปิล (Constantinople) เข้ามาดูแลบริเวณแหลมบอลข่านเขาได้ปล่อยปลະละเลยดินแดนที่ติดกับทวีปเอเชียจึงเปิดโอกาสให้ชาวเติร์กได้เข้าโจมตีและยึดดินแดนบางส่วนที่ตกอยู่ใต้การปกครองของไบแซนไทน์และสามารถขยายดินแดนออกไปเป็นบริเวณกว้างขึ้นเรื่อยๆ (Halil Inalcik, 1973 : 6) การทำสงครามเพื่อศาสนา (Holy war) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มาพร้อมกับการสร้างและการพัฒนาอาณาจักรอูยมานียะฮ์ ทำให้เกิดสภาพสังคมที่เติมเต็มด้วยแนวคิดการทำสงครามเพื่อศาสนา ซึ่งทำให้สามารถขยายดินแดนอาณาจักรอิสลามไปจนกระทั่งถึงทุกมุมโลก สงครามศาสนาเป็นหลักปฏิบัติแห่งศาสนาที่ต้องมีความเสียสละ

ในช่วงปี ค.ศ.1288¹ อูยมานสามารถพิชิตเมืองการาจาฮิสาร์ (Karajahisar) และจับกุมผู้ปกครองของเมืองนี้ ต่อมาเขาได้จับกุมผู้ปกครองเมือง ฮาร์มันคายา (Harmankaya) ในขณะที่มีการสู้รบกับโคเซ มิฮาล ซึ่งเขาก็สามารถปราบได้สำเร็จ จากนั้น สุดท่านก็สามารถพิชิตเมืองบิเลจิก (Bilejik) และ ยาร์ฮิสาร์ (Yarahisar) ให้มาอยู่ภายใต้การปกครองของอิสลาม จากนั้น

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 687

เขาก็ได้แต่งงานกับบุตรสาวของเจ้าเมืองยารฮิสตาร์และมีบุตรชายที่มีชื่อว่า อรฮัน (Urhan) ในปี ค.ศ.1299¹ ในปีเดียวกันนี้อุษมานได้ส่งแม่ทัพมีชื่อว่า ตุรฆุด อัลปี (Turgut Alp) ไปล้อมปราสาทเมืองอินเนกอล (Inegol) จนในที่สุดก็สามารถพิชิตเมืองนี้ได้สำเร็จ ต่อมาในปี ค.ศ.1302² สุลต่านอุษมานสามารถควบคุมเมืองต่างๆที่อยู่ล้อมรอบเมืองบурсาหลังจากที่มีการรวมตัวกันเพื่อต่อต้านอำนาจของอุษมานียะฮ์ จนถึงปี ค.ศ.1320³ สุลต่านอุษมานเริ่มมีอาการเจ็บป่วยจนท่านไม่สามารถขี่ม้าออกศึกสงครามได้และในปี ค.ศ.1326⁴ ท่านก็ได้เสียชีวิต อรฮันบุตรชายของท่านได้รับตำแหน่งสืบทอดต่อจากท่าน ในปีเดียวกันนี้เป็นช่วงที่อิสลามสามารถเข้าพิชิตเมืองบурсาได้สำเร็จ และก่อนที่ท่านจะเสียชีวิตได้ให้คำสั่งเสียแก่อรฮันผู้เป็นบุตรชายไว้ว่า

“ หากว่ามีผู้ใดให้คำแนะนำแก่เจ้าในเรื่องที่ไม่ได้เป็นบทบัญญัติจากอัลลอฮ์ สิบบะฮานะฮฺวะตะอาลา เจ้าจงอย่ายอมรับคำแนะนำนั้น จงอย่ายึดถือในสิ่งที่ไม่ได้เป็นคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ และจงปรึกษารือกับบรรดาอุละมาอ์ในเรื่องของหลักการต่างๆที่เจ้ายังไม่รู้ “⁵ (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 17 - 18)

“ โอ้ลูกรัก แท้จริงเจ้ารู้ว่าเป้าหมายของเราเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ และแท้จริงแล้วญูฮาดคือทางนำให้กับศาสนาของเรา จนกว่าเราจะได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์

“ โอ้ลูกรัก จงให้ความเคารพต่อผู้ที่เชื่อฟังเจ้าด้วยความภูมิใจ และจงทำดีต่อบรรดาทหารของเจ้า จงอย่าให้ชัยฏอนนำเจ้าให้ลุ่มหลงกับจำนวนทหารและทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่มากมาย และจงอย่าออกห่างจากบรรดาผู้รู้ในหลักการศาสนา “

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 698

² ตรงกับปี ฮ.ศ. 701

³ ตรงกับปี ฮ.ศ. 720

⁴ ตรงกับปี ฮ.ศ. 762

⁵ ดูใน Muhammad Harb, 1989 : 16

“ โอ้อัครัก เราไม่ได้อยู่ในบรรดาพวกที่สู้รบตามอำนาจใฝ่ต่ำเพื่อต้องการมีอำนาจ จุดประสงค์ของเราสำหรับการมีชีวิตอยู่และตายเพื่ออิสลาม นี่แหละคือสิ่งที่พ่ออยากให้เราเข้าได้ตระหนักไว้อยู่เสมอ”

(Muhammad Harb, 1989 : 16)

สุลต่านอูษมานได้ให้บุตรชายสานต่อนโยบายการรัฐาธิปไตยโดยมีคำกล่าวว่

“ การเปิดดินแดนเพื่ออิสลาม “

ซึ่งเป็นการเน้นย้ำให้สุลต่านคนต่อๆ ไปที่สืบต่อภายหลังจากท่านได้มีความพยายามในการที่จะเดินทางไปยังเมืองต่างๆ เพื่อเผยแพร่ศาสนาและนำมารวมกันอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรอิสลามและในการปกครองของสุลต่านอูษมานได้ให้ความสำคัญกับการต่อสู้กับฝ่ายไบแซนไทน์ เป็นการต่อสู้เพื่อให้ได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์

ในยุคที่อูษมานเป็นผู้นำชนเผ่าเติร์กและมีอิทธิพลสูงสุดในบรรดาชาวเผ่าต่างๆ ที่อยู่ในบริเวณอนาโตเลียสามารถขยายดินแดนออกไปไกลที่สุดโดยทางตอนเหนือติดกับเขตการปกครองของไบแซนไทน์และติดกับบริเวณแหลมบอลข่าน ในราวปี ค.ศ. 1301 อูษมานได้วางกำลังล้อมเมืองอิซนิค (Iznik) หรือ ไนเซีย (Nicaea) ซึ่งเดิมเคยเป็นเมืองหลวงของไบแซนไทน์และต่อมาจักรพรรดิแห่งไบแซนไทน์ได้ส่งกองกำลังที่เป็นกองทหารรับจ้างจำนวน 2,000 คน ซึ่งก็ได้รับพ่ายแพ้ที่ เบเฟียน (Baphaeon) ในช่วงฤดูร้อนปี ค.ศ. 1301 และสามารถสร้างชื่อเสียงให้แก่อูษมานเป็นอย่างมาก ผลที่ได้รับจากเหตุการณ์นี้ทำให้ประชาชนขนานนาม อูษมานว่า อูษมานลี (Osmanli) นั่นก็คือออตโตมานหรืออูษมานียะฮ์ (Halil Inalcik, 1973 : 6) อูษมานได้กลายเป็นผู้นำของบรรดาฆาซิจ์ หรือบรรดานักรบแห่งศาสนาฆิบทบาทในการกระตุ่นการเคลื่อนไหวของบรรดากำลังกองทหารในแถบตะวันตกของอนาโตเลีย เป็นแรงผลักดันให้มีการเคลื่อนย้ายของประชาชนซึ่งมาจากทางตอนกลางของอนาโตเลีย ซึ่งสังคมในอนาโตเลียขณะนั้นตกต่ำลงเป็นผลจากระบบสังคม ศาสนาและการปกป้องดินแดนในครอบครองของอาณาจักรไบแซนไทน์ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ประชาชนต้องการที่จะแสวงหาดินแดนแห่งใหม่เพื่อชีวิตที่ดีกว่า จากนั้นอาณาจักรอูษมานเริ่มเข้ามาฆิบทบาทหลักใน อนาโตเลีย ได้มีการแผ่ขยายการปกครองจากเอสกีเซฮิร (Eskishehir) ไปยังอิซนิค (Iznik) และ บูรสา (Bursa) เป็นดินแดนที่มีความสงบสุขและมีความพยายามในการบริหารกิจการบ้านเมืองให้มีความยุติธรรม จากเหตุการณ์นี้ทำให้สร้างความกังวลใจแก่อาณาจักรไบแซนไทน์เป็นอย่างมาก (Michael Cook, 1976 : 15) อาณาจักรไบแซนไทน์ได้ส่งกองกำลังเข้ามาปราบปรามแต่ก็ไร้ผล ทำให้อาณาจักรอูษมานียะฮ์มีความเข้มแข็งมากขึ้น

สถาบันการบริหารปกครองเริ่มมีความชัดเจนเป็นรูปแบบที่ดีขึ้นหลังจากมีการปกครองมาจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 14 มีสุลต่านเป็นผู้นำสูงสุดในระบอบการปกครอง มีบทบาททั้งในด้านการเมือง การปกครอง การทหาร ศาส ถังคมและศาสนา ตำแหน่งสุลต่านจะถูกเรียกเป็นทางการว่า Padishah ปาดีชาฮ์¹ ในหมู่ประชาชนเนื่องจากมีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา สุลต่านจึงมีฐานะที่แตกต่างกันดังเช่น ในกลุ่มของชาวเติร์ก สุลต่านเปรียบเสมือน ข่าน (khan) หรือนักรบในสมัยบรรพบุรุษ เป็นหัวหน้าของชนเผ่าเติร์กโบราณ สำหรับชาวคริสเตียน สุลต่านคือจักรพรรดิและในหมู่ของชาวอาหรับสุลต่านคืออิมามหรือผู้นำศาสนาซึ่งเป็นผู้คอยปกป้องศาสนาอิสลาม เป็นผู้รับหน้าที่รักษาหลักการซารีอะฮ์หรือหลักการศาสนา

หลังจากการเปลี่ยนแปลงเขตการปกครอง มีการขยายดินแดนออกไปทำให้ต้องมีระบบการปกครองที่เข้มแข็งเพื่อให้สามารถควบคุมรัฐต่างๆที่ตกอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยการกำหนดกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ มาบริหารบ้านเมือง รวมถึงดูแลประชาชนให้อยู่ใต้กฎหมาย ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าเติร์กและประชาชนที่ตั้งเดิมนับถือศาสนาคริสต์แต่เข้ารับอิสลามในภายหลัง แต่ละชนเผ่าอยู่ได้อย่างมีอิสระมีประเพณีของตนเองและมีผู้นำของตนเองโดยปราศจากการแทรกแซงของฝ่ายปกครองจากส่วนกลางหรือสุลต่าน แต่สุลต่านจะเข้ามามีบทบาทก็ต่อเมื่อมีการเข้าไปเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระหว่างชนเผ่าต่างๆ

ในช่วงการปกครองสมัยสุลต่านอูษมานมีจุดมุ่งหมายเพื่อขยายดินแดนอาณาจักรอิสลามและเพื่อล้มล้างอาณาจักรไบแซนไทน์ ก่อนที่ออร์ฮันจะได้รับตำแหน่งเป็นสุลต่านนั้น เขาสามารถนำทัพเข้าไปพิชิตเมืองมูดันยา (Mudanya) ได้ในปี ค.ศ.1321² ในขณะที่แม่ทัพที่ชื่อว่า โคนูร์ อัลปี (Konur Alp) ได้ไปพิชิตดินแดนที่อยู่ระหว่างดินแดนของอูษมานียะฮ์กับทะเลดำ และแม่ทัพอีกคนหนึ่งชื่อว่า อักชาโคจา (Akchakoja) สามารถครอบครองดินแดนบริเวณรอบๆเมืองอิซมิต (Izmit) ทำให้เป็นเส้นทางไปสู่การพิชิตเมืองบурсา (Bursa) (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 19)

¹ เป็นภาษาเปอร์เซีย หมายถึง กษัตริย์หรือ จักรพรรดิ

² ตรงกับปี ฮ.ศ. 721

2.2.2 ด้านสังคม

ในระหว่างการปกครองสุลต่านได้ใช้ความสามารถ ความอดทนในการพัฒนาบ้านเมืองโดยพยายามไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนที่มาจากหลายๆชนเผ่า สุลต่านได้ใช้ความสุภาพในการปฏิบัติต่อประชาชนที่อยู่ภายใต้การปกครองจนเป็นที่ยอมรับว่าท่านเป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตา สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนคือ ท่านจะเชิญคนยากจนมารับประทานอาหารด้วยกันหนึ่งครั้งในเวลา 3 วันและท่านยังให้ความช่วยเหลืออื่นๆต่อคนยากจนและบรรดาหญิงหม้ายทั้งหลาย

สภาพสังคมโดยทั่วไปมีการจัดการอย่างเป็นระบบเนื่องจากมีความหลากหลายจากชนเผ่าต่างๆ ได้มีการแบ่งองค์กรออกเป็น 4 องค์กรหลักเพื่อสะดวกต่อการดูแลประชาชน คือ

องค์กรแรกมีชื่อว่า อาคิยาน – อี – รุม (Akhiyan – i – Rum) เป็นองค์กรเยาวชน

องค์กรที่สองมีชื่อว่า บาญิยาน – อี – รุม (Bajiyan – i – Rum) เป็นองค์กรสำหรับสตรี

องค์กรที่สามมีชื่อว่า อับดัลัน – อี – รุม (Abdalan – i – Rum) เป็นองค์กรของซูฟี

องค์กรที่สี่มีชื่อว่า กะซียัน – อี – รุม (Gaziyan – i – Rum) เป็นองค์กรนักรบแห่งสงครามศาสนา

องค์กรเหล่านี้ได้เกิดขึ้นตั้งแต่ราชวงศ์เซลจุกได้พ่ายแพ้แก่กองทัพมองโกล (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 14) นอกจากนี้มีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง มีการสร้างโรงเรียนให้เกิดขึ้นในทุกๆที่และตามมัสยิดต่างๆ เพื่อทำการสอนเด็กๆให้อ่าน เขียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากการรุกรานของมองโกลทำให้บรรดาผู้รู้ นักกวี ผู้เชี่ยวชาญด้านไสยศาสตร์ต่างเดินทางมายังอนาโตเลียและได้ตั้งรกรากที่นี่ทำให้มีปัญญาชนมากมายมารวมอยู่ที่อนาโตเลีย

หลังจากที่อาณาจักรอูษมานียะฮ์เข้ามาครอบครองอาณาจักรไบแซนไทน์ ทำให้วัฒนธรรมอิสลามเข้ามามีบทบาทในสังคมรวมถึงจารีตประเพณีของชาวเติร์กก็เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งราชวงศ์อูษมานียะฮ์เป็นผู้วางกฎระเบียบต่างๆเช่นการใช้ธรรมเนียมของอิสลามโดยยึดหลักอัลกุรอาน การใช้หลักกฎหมายชะรีอะฮ์ในการตัดสินคดีความ เป็นต้น ในสังคมซึ่งประชาชนที่อยู่ใต้การปกครองยอมรับกฎต่างๆเหล่านั้น สาเหตุสำคัญเนื่องจากความศรัทธาในอิสลาม ความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อสุลต่านและการตอบสนองต่อระบบการศาลของอาณาจักรอูษมานียะฮ์

อาณาจักรอูซมานียะฮ์ได้รับการสืบทอดความหลากหลายจากการผสมผสานระหว่างผู้คนหลายเชื้อชาติ หลายเผ่าพันธุ์ ประกอบด้วย เติร์ก (Turk) เปอร์เซีย (Persia) มองโกล (Mongol) และ เมโสโปเตเมีย (Mesopotamia) ซึ่งทั้งหมดอยู่ภายใต้การปกครองสุลต่านผู้มีอำนาจสูงสุดแต่เพียงผู้เดียว

แม้ว่าหลังการล่มสลายของอาณาจักรเซลจุกก็มีรัฐต่างๆเป็นจำนวนมากกว่า 20 รัฐ ที่มีอยู่ในอนาโตเลีย ในบรรดารัฐต่าง ๆ นั้น คารามาน (Karaman) เป็นรัฐที่มีขนาดใหญ่ที่สุดมีเมืองหลวงคือ เมืองคอนยา (Konya) มีชนเผ่า เญอร์มียาน (Germiyan) เป็นผู้ปกครอง และมีชาวอูซมานียะฮ์เป็นกลุ่มที่เล็กที่สุดแต่ทั้งหมดสามารถอยู่ด้วยกันภายใต้พันธะสัญญาแห่งอัลอิสลามซึ่งมีความปรองดองกัน มีการรวมกลุ่มกันโดยมีอาณาจักรอูซมานียะฮ์เป็นผู้นำ (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 15)

2.3 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการสถาปนาราชวงศ์อูซมานียะฮ์

ภายหลังจากการที่ได้สถาปนาราชวงศ์อูซมานียะฮ์ ได้มีเหตุการณ์สำคัญๆ เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่ภายหลังการปกครองของสุลต่านอูซมานเป็นต้นมา ได้มีการพัฒนาในหลายๆส่วนที่เกี่ยวข้องกับทางการปกครองและด้านสังคม ซึ่งมีสิ่งที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

2.3.1 ด้านการปกครอง

2.3.1.1 สุลต่านอรฮันที่ 1 (Orhan I)

หลังจากที่สุลต่านอูซมานได้พิชิตเมืองบรูซา (Bursa) จากไบแซนไทน์ได้ในปี ค.ศ. 1326 และได้เสียชีวิตในปีเดียวกัน อรฮันได้เป็นทายาทคนต่อมา สุลต่านอรฮันที่ 1 ได้ฝังศพสุลต่านอูซมานในเมืองบรูซา (Bursa) ซึ่งภายหลังสถานที่แห่งนี้ได้เป็นที่ฝังศพของสุลต่านแห่ง อูซมานียะฮ์ ต่อมาสุลต่านอรฮันที่ 1 ได้เข้าตีนิโคมีเดีย (Nicomedia) ได้และให้จัดตั้งโรงเรียนขึ้นที่เมืองนั้น และให้ดาอุด อัลเคซารี (Daud al Qaysari) เป็นผู้อำนวยการ และในปีค.ศ. 1330 สุลต่านได้เข้ายึดเมืองฟีโลครีน (Philokrene) สุลต่านอรฮันที่ 1 ได้ห้ามไม่ให้มีการนำชาวกรีก และห้ามไม่ให้ทำลายถาวรวัตถุที่เกี่ยวกับการศึกษาและศิลปะวิทยาการทุกอย่าง นอกจากนี้ยังได้มีการทำนุบำรุงการศึกษาและศิลปะวิทยาการทุกสาขาอย่างเข้มแข็ง ได้ตั้งผู้บัญชาการทหารที่มี

ความสามารถยั้งคือ คารา คาลิล จันดาร์ลี คอยรูคติน ปาชา (Kara Khalil Jandarli Khairuddin Pasha) และได้ตั้งกองทหารพิเศษขึ้นเรียกว่า เจนนินซาร์¹ (Jannisars) ซึ่งเป็นกองทหารที่ได้รับการฝึกอย่างดีเป็นพิเศษและได้รับการอุปการะเลี้ยงดูเป็นพิเศษ ซึ่งทหารเจนนินซาร์นี้เป็นกองทหารที่มีชื่อเสียงและทำการรบอย่างมีประสิทธิภาพมาตลอด (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 209) และนับตั้งแต่วันสมัยการปกครองของสุลต่านออร์ฮันที่ 1² (Orhan I) ปี ค.ศ. 1326 ได้เข้าครอบครองเมือง ไนเซีย (Nicaea) นิโคมีเดีย (Nicomedia) และเมืองต่างๆ ที่อยู่รอบ ๆ ทะเลมาร์มารา ทำให้เมืองเหล่านั้นตกอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ เหลือเพียงไม่กี่แห่งที่ยังเป็นของอาณาจักรไบแซนไทน์ หลังจากนั้นได้เริ่มเข้าพิชิตเมือง กาลิโปลี ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการขยายดินแดนในแถบทวีปยุโรป และในช่วงเวลานี้ทำให้ราชวงศ์เกิดขึ้นมากมายในแถบยุโรป เช่น เซอร์เบีย (Serbia) บัลแกเรีย (Bulkania) และ เวนิส (Venice) เป็นต้น (Dusuki bin Ahmad , 1980 : 386) หลังจากเมืองบурсาได้ตกเป็นของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ และได้ตั้งให้เป็นเมืองหลวง ต่อมาก็ตามด้วย เมืองอิซนิค (Iznik) ซึ่งได้ยึดครองในปี ค.ศ.1331 และเมืองอิซมิต (Izmit) ในปี ค.ศ. 1337 สุลต่านออร์ฮันที่ 1 ได้ใช้ความพยายามในการขยายดินแดนจนสามารถเข้าประชิดเมืองคาราสี (Karasi) ไปจนถึงชายฝั่งทะเลมาร์มารา (Marmara) และ เอเจียน (Aegean) (Norman Itzkowitz , 1972 : 11)

จากการที่สุลต่านออร์ฮันที่ 1 ได้ครอบครองเมืองบурсา (Bursa) ทำให้สร้างชื่อเสียงแก่ท่านและได้รับการยอมรับจากบรรดาหัวหน้ากลุ่มต่างๆ ในอนาโตเลีย เมืองบурсา (Bursa) ได้ตกเป็นของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ในวันที่ 6 เดือนเมษายน ปี ค.ศ.1326⁴ ต่อมาได้มีความพยายามในการเข้าไปช่วยเหลือเมืองอิซนิค (Iznik) จากการถูกโจมตีจากอูซมานียะฮ์ โดยจักรพรรดิ แอนโดรนิคัสที่ 3 (Andronicus III)⁵ แต่ในที่สุดก็ต้องยอมพ่ายแพ้และเสียเมืองให้กับ

¹ หรือเจนนินซารี

² ปกครองในช่วงปี ค.ศ. 726 ตรงกับ ค.ศ. 1326 จนถึง ปี ค.ศ. 763 ตรงกับ ค.ศ.1362

³ ดูใน Mehmet Maksu doglu , 1999 : 19

⁴ ตรงกับวันที่ 2 เดือนธันวาคม ค.ศ. 726

⁵ ปี 1328 ค.ศ. จักรพรรดิแห่งไบแซนไทน์ ได้ข้ามผ่านช่องแคบบอสฟอรัสและได้ต่อสู้กับสุลต่านออร์ฮันที่มัลเทเพ (Maltepe) อยู่ระหว่างเมืองดาร์คาและ เอสกีฮิสาร์ สุลต่านออร์ฮันได้รับชัยชนะ ส่วนจักรพรรดิ แอนโดรนิคัสที่ 3 ได้หลบหนีไป (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 19)

อูษมานียะฮ์ วันที่ 2 มีนาคม ปี ค.ศ.1331¹ และต้องเสียเมืองอิซมิต (Izmit) อีกครั้งในปี ค.ศ.1337² (Michael Cook, 1976 : 21)

ในปี ค.ศ. 1337 เมืองหลวงของอูษมานียะฮ์ได้เปลี่ยนจากเมืองบурсา (Bursa) เป็นเมือง อิสนิค (Iznik) โดยที่บุตรชายของสุลต่านออร์ฮันชื่อมูร็อด เบฆ ได้ปกครองเมืองบурсา ภายใต้ชื่อว่า เบฆ ซันจาฆิ (Beg Sancagi) และบุตรชายอีกคนหนึ่งคือ สุลไลมาน ปาชา ไปปกครองเมืองอิซมิต (Izmit) สำหรับการพิชิตเมืองอิสนิค (Iznik) นั้นนับเป็นเรื่องที่ยากลำบากเพราะชาวนาที่อาศัยอยู่ในเมืองไม่ต้องการให้อาหารแก่ผู้ที่เข้ามาล้อมเมืองทำให้ทหารอูษมานียะฮ์ได้รับความลำบากมาก ต่อมาสามารถทำให้ชาวบ้านได้อาศัยอยู่อย่างมีความสุขที่อยู่ใต้การดูแลของอูษมานียะฮ์ทำให้ประชาชนได้เรียกร้องให้เข้ายึดอำนาจจากฝ่ายปกครองที่อยู่ในปราสาทของเมืองอิสนิค (Iznik) จากเหตุการณ์นี้ทำให้เกิดประโยชน์ต่ออาณาจักรอูษมานียะฮ์และได้ทำให้อิสลามเผยแผ่อย่างง่ายดวยรวดเร็ว ดังเช่นการที่ สุลไลมาน ปาชา สามารถเข้าถึงเมืองทาร์คลิ (Tarakli) ของชาวคริสเตียนได้โดยไม่มี การต่อสู้แต่อย่างใด เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าการยอมรับในระบอบการปกครองของอิสลามในเมืองต่างๆ ต่อมาในปี ค.ศ. 1334³ อาณาจักรอูษมานียะฮ์สามารถเข้าใกล้ถึงยุโรปมากขึ้น จากการที่ได้เชื่อมสัมพันธ์กับผู้ปกครองเมืองคาเรสิ (Karesi) ในเมืองนี้มีแม่ทัพที่มีชื่อเสียงหลายท่าน เช่น ฮาญิ อิลเบฆิ (Haji Ilbegi) อีเจ ฮาลิล (Eje Halil) และฆาซิ ฟาซิล (Gazi Fazil) เป็นต้น บรรดาท่านเหล่านี้ได้ร่วมมือกับฝ่ายอูษมานียะฮ์ มีจุดประสงค์เพื่อปราบปรามพวกนอกรีตและสามารถนำมุสลิมมารวมกันเป็นหนึ่งเดียว สุลต่านออร์ฮันได้คิดแผนการอย่างละเอียดรอบคอบในการข้ามทะเลมาร์มาราเพื่อไปเผยแผ่ยังแผ่นดินอีกฟากหนึ่งนั่นคือฝั่งยุโรป สุลต่านออร์ฮันได้ส่งสุไลมาน ปาชา พร้อมด้วยผู้ช่วยอีก 2 คนคือ อีเจ เบฆ (Eje Beg) และ ฆาซิ ฟาซิล (Gazi Fazil) ทั้งสองท่านนี้เป็นผู้คอยให้คำแนะนำปรึกษา และวางแผนการเดินทางโดยการข้ามดาร์ดานเนล ที่ตรงจุดที่แคบที่สุด สุลไลมานได้นำทหารที่มีความกล้าหาญและได้รับคัดเลือกประมาณ 80 คนข้ามไปด้วยการใช้แพและบุกเข้าไปยังปราสาทชิมเบนิ (Chimbeni) ในตอนกลางคืนและในวันรุ่งขึ้นสุไลมานได้รวบรวมบรรดามุญาฮิดราว 200 คนเดินทางข้ามทะเลมายังปราสาท ชิมเบนิ (Chimbeni) จากนั้นอีเจ เบฆ (Eje Beg) ได้ไปยังอักชา ลิมาน (Akcha Liman) แล้วได้ทำการเผาเรือของฝ่ายไบแซนไทน์ที่จอดอยู่ ทำให้กองทหารมุสลิมได้เข้าพิชิตปราสาทอีกหนึ่งแห่งชื่อว่า อะยาสิลุนเย (Ayasilunye) (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 23 - 24)

¹ ตรงกับวันที่ 21 พฤษภาคมปี ฮ.ศ. 731

² ตรงกับปี 738

³ ตรงกับปี ฮ.ศ. 735

ในปีค.ศ. 1345¹ จากการที่เจ้าเมืองแห่งคารี (Karesi) ได้เข้ามาสวมมิกัดต่ออาณาจักรอูซมานียะฮ์ทำให้สามารถคุมดินแดนระหว่างอ่าวเอเดรเมิด (Edremid) และอ่าวคาปี-ดาฆี (Kapi-daghi) หรือไซซึซุส (Cyzicus) ในที่สุดเกิดดินแดนอาณาจักรอูซมานียะฮ์ที่อยู่ใกล้กับดินแดนของยุโรป สุลต่านออร์ฮันได้แต่งตั้งให้บุตรชายของท่านคือสุไลมาน เบฆ เป็นเจ้าเมืองแห่งคาราสิต่อมาก็ได้ขยายดินแดนเข้าไปในแหลมบอลข่าน (Michael Cook, 1976 : 21)

จากนั้นอาณาจักรอูซมานียะฮ์ได้เข้าไปพิชิตดินแดนในยุโรปอีกครั้งในสมัยของสุลต่านมูร็อดที่ 1 (Murad I) ในปี ค.ศ.1359 สามารถครอบครองเมืองวาลาซี (Valasye) และบางส่วนของ รูเมเลีย (Rumelia) เอเดรียโนเปิล (Adrianople) ซึ่งในปี ค.ศ.1365 เมืองเหล่านี้เป็นเมืองที่สำคัญทางการเมืองรองจากกรุงคอนสแตนติโนเปิลของอาณาจักรไบแซนไทน์ ต่อมาได้ให้เมืองเอเดรียโนเปิล (Adrianople) เป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ เป็นศูนย์กลางการปกครอง ทำให้เกิดประเทศอิสลามในยุโรปตะวันออกตั้งแต่นั้นมา มีการพยายามแยกการปกครองเมืองเล็ก ๆ ที่อยู่ใต้การปกครองของไบแซนไทน์ให้เป็นอิสระจากรัฐบาลคริสเตียนในยุโรป ในสมัยของสุลต่านมูร็อดที่ 1 นี้ได้เริ่มมีความพยายามที่จะเข้าไปพิชิตกรุงคอนสแตนติโนเปิล แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ และการเข้าประชิดเมืองต่าง ๆ ในยุโรปนี้สร้างความกดดันให้กับฝ่ายคริสเตียนอย่างมาก ทำให้ต้องขอความช่วยเหลือจากบาทหลวงหรือ โป๊ป ในยุโรปเพื่อเป็นคนกลางในการเจรจาขอความร่วมมือจากเมืองคริสเตียนอื่นในยุโรปตะวันตกให้ร่วมกันเตรียมพร้อมในการสู้รบกับชาวมุสลิมที่สามารถขยายดินแดนรุกเข้ามาในดินแดนแถบนี้มากขึ้น (Dusuki bin Ahmad , 1980 : 391)

จากดินแดนต่างๆที่มีผู้ครอบครองได้เข้ามาอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ปี ค.ศ. 1350 อาณาจักรอูซมานียะฮ์มีดินแดนที่อยู่ใต้การปกครองจำนวนมาก แต่หลังจากปี ค.ศ. 1352 ได้มีการขยายดินแดนออกไปได้กว้างไกลซึ่งใช้เวลาราว 30 ปี ที่ทำให้หลายๆเมืองตกอยู่ใต้อาณานิคมของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ ได้ผ่านช่วงเหตุการณ์เลวร้ายต่างๆเช่น การที่ไม่สามารถต้านทานต่อกำลังอำนาจของฝ่ายไบแซนไทน์ที่เข้าประชิดเมือง เทรส (Thrace) แต่ก็ได้รับความช่วยเหลือจากเมือง คารี (Karesi) ทำให้ได้ช่วยแก้ปัญหาวิกฤตแก่อาณาจักรอูซมานียะฮ์ให้ปลอดภัยจากความช่วยเหลือครั้งนี้ ทำให้อาณาจักรอูซมานียะฮ์สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเมืองต่างๆ ที่อยู่ใต้การปกครองได้เป็นอย่างดี กองกำลังของคารี (Karesi) ได้อยู่ภายใต้กองทัพของอาณาจักรอูซมานียะฮ์และได้แนะนำให้กองทัพอูซมานียะฮ์เดินทางข้ามดาร์ดะเนล (Dardanelles) ภายใต้การนำของสุลต่านออร์ฮัน (Urhan) ซึ่งเป็นกองกำลังทหารที่อยู่

¹ ตรงกับปี ฮ.ศ. 746

ในแถบดินแดนตะวันตกของ อนาโตเลียมีการเตรียมพร้อมสำหรับการเผชิญหน้ากับภัยอันตราย ในปี ค.ศ. 1346 สุลต่าน อรฮัน ได้สร้างสัมพันธไมตรีกับจักรพรรดิ จอห์น ที่ 5 แคนทาคุซีนุส (John V Cantacuzenus) ผู้อ้างสิทธิครองบัลลังก์ของไบแซนไทน์ ด้วยการแต่งงานกับลูกสาวของ จักรพรรดิ จอห์นที่ 5 มีชื่อว่า ซีโอโดรา (Theodora) การกระทำนี้เป็นการเปิดโอกาสให้กับ อาณาจักรอูมาเนียส ได้เข้ามามีส่วนร่วมทำการค้าภายในกับอาณาจักรไบแซนไทน์ที่กำลัง ประสบปัญหาเกี่ยวกับภาวะสงครามในขณะนั้น (Halil Inalcik, 1973 : 10) สุลต่านอรฮันทรงเป็นพระราชวงศ์อูมาเนียสองค์แรกที่ได้พระราชทานเป็นชนชั้นสูงของไบแซนไทน์ ภายหลังจากที่อาณาจักรอูมาเนียสได้แผ่ขยายอำนาจไปยังดินแดนต่างๆ ในยุโรปบอลข่านและยุโรปตะวันออก การแต่งงานระหว่างชาวเติร์กกับชาวยุโรปกลายเป็นเรื่องปกติมากขึ้นตั้งแต่ระดับขุนนางและสามัญชนทั่วไป (ไพศาล หรรพาศย์กิจ, 2546 : 134) ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 14 จะเห็นได้ว่าอาณาจักรอูมาเนียสมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองบรูซา (Bursa) เดิมชื่อเมืองโปรสซา (Proussa) จากที่ได้ยกทัพมาปิดล้อมเมืองนี้แต่ไม่สามารถยึดเมืองได้หลังที่พยายามปิดล้อมเมืองอยู่นานเกือบ 10 ปี อยากรู้ดี ในปีค.ศ. 1326 ชาวเมืองโปรสซา (Proussa) ได้ยอมแพ้ต่อ สุลต่านอรฮันที่ 1 ทำให้การเข้ายึดครองเมืองดังกล่าวนี้ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญต่ออูมาเนียส ชาวเติร์กซึ่งเดิมเป็นชนเผ่าเร่ร่อนได้ลงหลักปักฐานที่เมืองนี้พร้อมกับการยุติการใช้ชีวิตแบบชนเร่ร่อน เมืองบรูซา (Bursa) เป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอูมาเนียส จนถึงปี ค.ศ. 1362 ภายหลังจากการสิ้นพระชนม์ของสุลต่านอรฮันที่ 1 เมืองหลวงของอูมาเนียสก็ถูกย้ายไปเมืองอีดีร์น (Edirne) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของกรุงคอนสแตนติโนเปิล อาณาจักรอูมาเนียสตั้งประชิดติดกับอาณาจักรไบแซนไทน์ที่กำลังเสื่อมอำนาจลงตามลำดับ โดยมีดินแดนเหลืออยู่เพียงกรุงคอนสแตนติโนเปิลและอาณาบริเวณโดยรอบเท่านั้น ซึ่งมีสภาพไม่ต่างจากนครรัฐเล็กๆที่ถูกล้อมรอบโดยอาณาจักรอูมาเนียสที่กำลังเข้มแข็งมากขึ้นเรื่อยๆ อยากรู้ดีตามนครรัฐไบแซนไทน์ก็ยังสามารถยืนหยัดอยู่ได้ โดยอาศัยกำแพงเมืองอันสูงใหญ่เป็นปราการป้องกันตนเอง (ไพศาล หรรพาศย์กิจ, 2546 : 28 - 29) และในปี ค.ศ. 1352 สุลต่านบรูซาของสุลต่านอรฮัน แห่งอาณาจักรอูมาเนียส ได้นำกองทัพเดินทางไปยังเอเดรียโนเปิล (Adrianople) เพื่อช่วยเหลือ จักรพรรดิ จอห์นที่ 5 ต่อสู้กับ กองทัพของเซอร์เบีย (Serbia) และ บัลแกเรีย (Bulgaria) กองทัพของสุไลมาน ได้ครอบครองเมืองซิมเพ (Tzympe) ในยุโรปอยู่แถบชายฝั่งกาลิปอลี (Gallipoli) แม้ว่าจะได้รับการคัดค้านจากไบแซนไทน์ก็ตาม สุลต่าน สุลต่านสุไลมานปฏิเสธที่จะถอยกองทัพออกไปจากเมืองซิมเพ และยังได้ส่งกองกำลังจากอนาโตเลียเข้าไปเพิ่มเติม เพื่อเข้าไปดูแลจุดสำคัญ และมีการสร้างป้อมปราการพร้อมทั้งวางกองกำลังสร้างความมั่นคงในดินแดนทวีปยุโรป จากเหตุการณ์นี้สร้างความวิตกให้กับ

ไบแซนไทน์ และชาวคริสเตียนตะวันตก ซึ่งพวกเขาเกรงว่าเมือง คอนสแตนติโนเปิล จะต้องเผชิญกับอันตรายจากกองทัพมุสลิม จึงได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันการรุกรานและเตรียมทำสงครามครูเสดกับกองทัพ อูมานิยะฮ์ ซึ่งเป็นแผนการที่มาจากความร่วมมือของคริสตจักรลาตินและกรีก นาย เกรกอรี พาลามาส (Gregory Palamas) เป็นอาร์คบิชอป (Archbishop) แห่งเมืองซาโลนิกา (Salonica) ที่ซึ่งอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูมานิยะฮ์ในปี ค.ศ. 1354 หลังจากที่พิซิด กาลิโปลี ได้กล่าวถึง การเข้ามาพิชิตของอิสลามตามเมืองต่างๆ ได้สำเร็จนั้น เป็นเพราะความช่วยเหลือจากพระเจ้าและอิสลามเท่านั้นเป็นศาสนาที่ถูกต้อง การเชื่อมต่อดินแดนเข้าสู่ยุโรป สุไลมาน ได้อพยพชาวเผ่าเร่ร่อนที่อยู่ตามชายแดนในอนาโตเลียเข้าไปในยุโรป หมู่บ้านของชาวเติร์กในยุโรปได้ก่อตั้งขึ้นมาอยู่ภายใต้การดูแลของสุไลมาน ต่อมาในปี ค.ศ. 1357 สุไลมาน ได้เสียชีวิตลงอย่างไม่คาดคิด ทำให้เกิดความเศร้าโศกเสียใจเป็นอย่างยิ่งต่อสุลต่าน หลังจากนั้น บุตรชายของสุลต่านอรฮันที่ 1 อีกท่านหนึ่งคือ ฮาลิล (Halil) ก็ได้เข้าพิชิตเมืองโฟเชียน (Phocean) และได้นำให้ สุลต่าน อรฮันสร้างสัมพันธไมตรีกับอาณาจักรไบแซนไทน์ จากเหตุการณ์นี้ได้สร้างแรงกระตุ้นให้กับไบแซนไทน์ได้มีความพยายามที่จะเอาเมืองเทรสกลับคืนมาโดยวิธีทางการทูต ในปี ค.ศ. 1359 เกิดเหตุการณ์วุ่นวายขึ้นตามเมืองขึ้นต่าง ๆ ที่สุไลมานได้เคยพิชิตไว้ มีความระส่ำระสายไม่มีความสุขเนื่องจากการเข้ามาคุกคามโดยอำนาจอิทธิพลของยุโรป จนทำให้ฮาลิล ต้องเข้ามาให้ความช่วยเหลือจนกองทัพจากยุโรปล่าถอยไปในที่สุด สำหรับบุตรชายอีกคนหนึ่งของสุลต่านอรฮัน นั่นก็คือ มูรอดที่ 1 ซึ่งเป็นนักรบในกองทัพของเมือง กาลิโปลี และผู้ช่วยเหลือของเขา คือ ลาลา สานิน (Lala Sahin) ได้ส่งกองทหารเข้าครอบครองเอเดรียโนเปิล ได้สำเร็จและได้ยึด ป้อมปราการที่มาริตซา (Maritsa) และตัดเส้นทางจาก กรุงคอนสแตนติโนเปิลไปจนถึง เอเดรียโนเปิลและทำการตัดเส้นทางความช่วยเหลือที่จะมีมายังเมืองที่ถูกอาณาจักรอูมานิยะฮ์ ยึดครอง จนในที่สุดปี ค.ศ. 1361 มีการโจมตีข้าศึกที่มัลลอมเอเดรียโนเปิลและไม่สามารถปกป้องไว้ได้จึงต้องยินยอมยกเอเดรียโนเปิล (Adrianople) เมืองหลวงของเทรส (Thrace) ให้กับไบแซนไทน์ อย่างไรก็ตามหลังจากนั้นอาณาจักรอูมานิยะฮ์ก็ได้เข้าไปพิชิตเมืองเทรส (Thrace) ได้อีกครั้ง และต้องเผชิญหน้ากับประชาชนที่ลี้ภัยอยู่ตามป้อมปราการอย่างต่อเนื่อง ประชาชนตามเมืองต่างๆ บริเวณใกล้เคียงยอมจำนนอย่างสมัครใจโดยปราศจากการข่มขู่ใดๆ แต่ถ้าผู้ใดทำการต่อต้านก็จะถูกขับออกไปจากเมืองทันที ฝ่ายบริหารของ อูมานิยะฮ์ได้อพยพชาวเติร์กไปยังดินแดนใหม่ที่พิชิตมาได้ ในบางครั้งก็มีการใช้กำลังบังคับให้ประชาชนชาวเติร์กเข้าไปตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนดังกล่าว ทำให้ดินแดนอาณานิคมของชาวเติร์ก เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในยุโรป (Halil Inalcik, 1973 : 10)

จากเหตุการณ์นี้ทำให้ชาวคริสเตียนมีความรู้สึกหวั่นเกรงกลัวต่อกองกำลังมุสลิมเป็นอย่างมาก และในช่วงระยะเวลานี้อาณาจักรไบแซนไทน์ได้อ่อนแอลง นอกจากต้องเสียดินแดนทางเอเชียไมเนอร์ให้กับชาวเติร์กแล้วยังมีปัญหาทางด้านเหนือของอาณาจักรอีกด้วย เพราะพวก เซอร์บ (Serbs) และพวกบัลการ์ (Bulgars) ทางเหนือได้อพยพลงมาแย่งเอาดินแดนทางชายแดนด้านเหนือ ส่วนดินแดนของไบแซนไทน์ทางริมฝั่งของแหลมอิตาลีนั้น เวนิส และเจนัวได้ตั้งตนเป็นอิสระและแย่งเอาดินแดนที่เป็นเกาะต่างๆ ในทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปเกือบทั้งหมด (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 209)

สำหรับการให้ความสำคัญในการนิฮาด^๑ของบรรดานักบวชมานิยะฮ์ในสมัยของสุลต่าน อรฮันที่ 1 พวกเขาได้ให้ความสำคัญโดยการยึดหลักอัลกุรอานจากอายะฮ์ต่างๆ ดังเช่น (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 22)

...تَوْتِي الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكُ مِمَّنْ تَشَاءُ

(آل عمران : 26)

ความว่า “ ...พระองค์นั้นจะทรงประทานอำนาจแก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์...”

(อาละอิมรอน : 26)

และจากอัลกุรอาน

...بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ^๒

(آل عمران : 169)

¹ อนาโตเลีย

² การใช้ความพยายามอย่างถึงที่สุด โดยการทุ่มเททุกอย่างตั้งแต่ทรัพย์สิน ความรู้ ความสามารถหรือแม้แต่ชีวิต เพื่อที่จะบรรลุถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ (บรรจง บินกาซัน, 2547 : 58)

ความว่า “ ... พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขา ใน
สภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ “

(อาละอิมรอน : 169)

... وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

(الحج : 78)

ความว่า “ และจงต่อสู้เพื่ออัลลอฮ์ ซึ่งเป็นการต่อสู้ที่แท้จริง
เพื่อพระองค์ ... “

(อัลฮัจญ์ : 78)

จากหลักฐานที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของการ
ญิฮาดในหนทางศาสนา เป็นการเสียดสละเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ อย่างแท้จริงของบรรดาเหล่าันกรบ
อูษมานียะฮ์

การญิฮาดในช่วงหลังการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์ มีการขยายดินแดน
ของอาณาจักรอิสลามออกไปเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในอนาโตเลียมีเมืองสำคัญๆ ที่อยู่ใต้การ
ปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ โดยเฉพาะเกิดขึ้นในยุคของสุลต่านอรฮันที่อยู่ระหว่างปี ค.ศ.
1330 – 1350 ซึ่งมี 26 แห่งดังต่อไปนี้ (Herbert Adams Gibbons, 1968 : 282 -299)

1. เมือง อะดานา (Adana) อยู่บริเวณเทือกเขาเทารุส (Taurus)
ทางด้านภาคเหนือของเมืองอาร์เมเนีย (Armenia) ไปจนถึงทางตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองคารามา
เนีย (Karamania)

2. เมืองเอดิน (Aidin) ประกอบด้วยพื้นที่ส่วนใหญ่ ของเมืองไอโอเนีย
(Ionia) และบางส่วนของลิเดีย (Lydia) ได้รวมกันจากการพิชิตของสุลต่านอรฮันในปีค.ศ. 1330

3. เมือง อัคบารา (Akbara) มีอาณาเขตติดกับชายแดนของเมืองไมเซีย (Mysia) และฟริเจีย (Phrygia)

4. เมือง อัครีดูร์ (Akridur) มีพื้นที่ทางตอนใต้ที่ไปจรดจนถึงทะเลสาบ
อิเมอติร์ (Egherdir) ของอนาโตเลีย

5. เมือง อักเซราย (Akserai) เป็นเมืองหนึ่งที่มีสิ่งก่อสร้างที่สวยงามและ
แข็งแกร่งในอนาโตเลีย เป็นดินแดนที่อยู่ติดกับเมืองคารามาเนีย (Karamania)
6. เมือง อักเชอร์ (Aksheir) อยู่บริเวณระหว่าง เมืองคุทาเยีย (Kutayia)
กับเมือง โคนีเย (Konia)
7. เมือง อะลาชา (Alaya) อยู่บริเวณทางตะวันออกของอ่าวอะดาเลีย
(Adalia) เป็นศูนย์กลางการค้าขายในแถบตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
8. เมืองแองโกรา (Angora) เป็นเมืองเล็ก ๆ ที่อยู่ติดกับเมือง ฟริเจีย
(Phrygia)
9. เมืองอยาโสลุก (Ayasoluk) เป็นเมืองที่เคยอยู่ใต้ปกครองของเอดิน
เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ
10. เมืองเบลิกেসรี (Belikesri) อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเมือง บุรสา
(Bursa) เป็นเส้นทางผ่านไปยังเมืองเปอร์กามา (Pergama)
11. เมืองโบรลู (Borlu) เป็นเมืองที่อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของ คัสเตมูนี
(Kastemuni) และอยู่ทางตอนเหนือของ แองโกรา (Angora)
12. เมืองบุรสา (Bursa) อาณาจักรอูซมานียะฮ์สามารถครอบครอง
ดินแดนได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ในสมัยสุลต่านมูร็อดที่ 1
13. เมืองเจสารี (Caesarea) เป็นเมืองที่สำคัญเมืองหนึ่ง อยู่ทาง
ตะวันออกของ อนาโตเลีย และอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ในช่วงปี ค.ศ. 1392
และ 1398
14. เมืองเดนิซลี (Denizli) มีดินแดนทางตอนบนติดกับบริเวณหุบเขา
แมแอนเดอร์ (Maeander) ที่ติดต่อกับบริเวณตะวันตกและทางตอนเหนือของเมืองเอดิน
(Aidin)
15. เมืองเออร์ซินเจียน (Erzinjian) ในช่วงแรกของยุคออตมันเมืองนี้เป็น
ของมองโกลและต่อมาได้ตกอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ ประมาณปี ค.ศ. 1400
16. เมือง ฟุเคห์ (Fukeh) ประกอบด้วยเมืองมิลาส (Milas) อยู่บริเวณ
ชายฝั่งตรงข้ามกับเมืองโคส (Cos)
17. เมือง กุล ฮิสซาร์ (Gul Hissar) อยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของอนาโต
เลีย

18. เมืองฮามิด (Hamid) เป็นเมืองที่มีความเจริญเมื่อเทียบกับเมืองเอดิน (Aidin) กับเมืองซารุกาน (Sarukhan)

19. เมืองแอคซี (lakshi) เป็นเมืองที่มีขนาดเล็กอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของซารุกาน (Sarukhan)

20. เมืองเคาเอีย (Kaouia) อยู่ติดกับทะเลดำ และอยู่ระหว่างเมืองซัมซุน (Samsun) กับเมืองสินอพ (Sinop)

21. เมืองคารามาเนีย (Karamania) ชาวคารามาเนียได้ขยายดินแดนจากบริเวณแม่น้ำยูเฟรติส ไปจนถึงอ่าวอะคาเลีย

22. เมืองคาราสาร์ (Karasar) เป็นชื่อย่อมาจาก คารา ฮิสซาร์ (Kara Hissar) ตั้งอยู่ระหว่างเมืองเอสกี เชอร์ (Eski Sheir) กับ เมืองโคนีย (Konia) บริเวณทางตอนใต้ติดกับเมือง เคอร์เมียน (Kermian)

23. เมืองคาราสี (Karasi) อยู่ติดบริเวณชายฝั่งทะเลมาร์มารา

24. เมืองกัสเตมูนิ (Kastemuni) อยู่ติดกับเมืองเคเรเดห์ (Keredeh) ไปจนถึงชายฝั่งทะเลดำ

25. เมืองเคเรเดห์ (Keredeh) เป็นเมืองขนาดเล็กอยู่ระหว่าง เมืองกัสเตมูนิ (Kastemuni) กับเมือง โบลี (Boli)

26. เมืองเคอร์มาสติ (Kermasti) อยู่บริเวณแม่น้ำเอดราโนส (Adranos) สุลต่านอรฮันสามารถพิชิตได้จากการทำสงครามครั้งแรกของท่าน

เมืองต่างๆเหล่านี้เป็นเมืองที่เกิดขึ้นในยุคของสุลต่านอรฮัน ที่ท่านได้ขยายอาณาเขตดินแดนของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ ดังปรากฏในแผนที่ต่อไปนี้ โดยดูจากหมายเลขตามลำดับชื่อเมืองต่างๆที่กล่าวไว้ก่อนหน้า

ภาพดังกล่าวข้างต้นเป็นการแสดงอาณาเขตดินแดนอาณาจักรอูษมานียะฮ์
ในอนาโตเลียในยุคของสุลต่านออร์ฮันที่ 1 (ที่มา : ภาพจากหนังสือ The Foundation of The
Ottoman Empire)

2.3.1.2 สุลต่านมูร็อดที่ 1 (Murad I)

และในปีค.ศ. 1359 นี้สุลต่านออร์ฮันที่ 1 ได้เสียชีวิตและได้ให้บุตรคนที่ 2
คือมูร็อดที่ 1 เป็นสุลต่านคนต่อไปและสำหรับบุตรชายคนแรกของสุลต่านออร์ฮันที่ 1 คือ สุลไลมาน
(Sulaiman) ได้ประสบอุบัติเหตุตกม้าเสียชีวิต ซึ่งได้นำความเศร้าโศกเสียใจให้กับสุลต่านออร์ฮันที่
1 เป็นอย่างมากและหลังจากนั้นเพียง 2 ปี สุลต่านออร์ฮันที่ 1 ก็ได้ถึงแก่กรรม ต่อมาสุลต่านมูร็อดที่ 1
ได้ดำเนินนโยบายเช่นเดียวกับบิดาคือขยายอำนาจของอูษมานียะฮ์ออกไปและทำให้อาณาจักรอู

อุมานีเยสส์มีความยิ่งใหญ่ สุดดำนมูร์อดที่ 1 ได้ส่งกองทัพเติร์กเข้าโจมตีเทรซ (Thrace) ทางตอนเหนือของกรีก และได้ยึดเอาเมืองดีโมติกา (Demotika) เป็นศูนย์กลางขยายอำนาจของอุมานีเยสส์ในแหลมบอลข่าน ในปีค.ศ. 1365 ได้ยึดเอาเมืองอีเดิร์น ตั้งเป็นศูนย์กลางปกครองของอุมานีเยสส์ด้านยุโรป ตัดขาดกรุงคอนสแตนติโนเปิลของไบแซนไทน์จากการช่วยเหลือของรัฐอื่นๆในบอลข่านสำหรับกษัตริย์เมืองบูลการ์ (Bulgars) ได้ทำสัญญาอมส่งส่วยให้กับอุมานีเยสส์ ทำให้อาณาจักรไบแซนไทน์ได้ส่งคำวิงวอนไปยังสันตะปาปา เออร์บานที่ 5 (Urban V) ให้ยุโรปช่วยปราบพวกเติร์ก ทำนองเดียวกับสงครามครูเสดที่สันตะปาปา เออร์บานที่ 2 ได้กระทำมาแล้วใน ค.ศ. 1095 กษัตริย์แห่งรัฐซาวอย (Savoy) คือ อัสโมเดอุส (Asmodeus) ได้รับเลือกให้เป็นผู้นำทั่วยุโรป กองทัพจากยุโรปได้ยกทัพมาทางเรือได้เข้ายึดกาลิปอลี (Gallipoli) แต่พวกเติร์กได้ทำการต่อสู้จนทำให้กองทัพยุโรปพ่ายแพ้ไป หลังจากนั้นพวกเซอร์บในแหลมบอลข่านได้รวมกำลังเข้าตีอุมานีเยสส์ในปี ค.ศ. 1371 ได้มีการรบครั้งใหญ่ที่แม่น้ำมาริตซา (Maritsa) ซึ่งกองทัพอุมานีเยสส์มีชัยชนะอย่างเด็ดขาด ทำให้กษัตริย์แห่งเซอร์เบีย คือ กษัตริย์ลาซาร์ (King Lazar) ได้ยอมทำสัญญาส่งส่วยให้กับอุมานีเยสส์ จากนั้นอาณาจักรอุมานีเยสส์ได้ยึดแคว้นมาเสโดเนีย (Macedonia) อยู่ทางตอนเหนือของกรีก ทำให้อาณาจักรไบแซนไทน์ต้องตกอยู่ในที่ล้อมของอาณาจักรอุมานีเยสส์ ต่อมาสุดดำน มูร์อดที่ 1 ได้ส่งแม่ทัพผู้ยิ่งใหญ่ของเขา คือ ชันดาลี คอยรุคติน ปาชา เข้ายึดเมืองโซเฟีย (Sofia) ของรูมาเนีย (Rumania) ได้ในปี ค.ศ. 1385 และเมืองนิช (Nish) (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 210 - 211)

ในปี ค.ศ. 1385 อาณาจักรอุมานีเยสส์ได้ส่งกองทัพมุ่งหน้าสู่เมืองต่างๆ ในแถบบอลข่านบริเวณชายฝั่ง อัลบาเนีย (Albanian) เซอร์เรส (Serres) โมนาสทิส (Monastir) โอคริดา (Okhrida) และยังมีเมือง มาเสโดเนีย (Macedonia) และ อัลบาเนีย (Albania) ที่ยอมอยู่ใต้อำนาจการปกครองของอาณาจักร อุมานีเยสส์ แต่สำหรับ เทสซาลี (Thessaly) ที่เป็นเมืองท่าของ सालอนิกา (Salonica) ได้ต่อสู้กับฝ่ายอุมานีเยสส์และพ่ายแพ้แก่อุมานีเยสส์ในปี ค.ศ. 1387 อีกเส้นทางหนึ่งที่ กองทัพอุมานีเยสส์ได้เดินทางมุ่งหน้าสู่เส้นทางจากกรุงคอนสแตนติโนเปิล ไปยังเบลเกรด (Belgrade) ต่อมาก็สามารถเข้าไปครอบครองเมืองเล็กๆ แถบ มาริตซา และ ได้เข้าสู่บริเวณหุบเขา โมราวา (Morava) โดยผ่านเส้นทาง โซเฟีย (Sofia) และ นิช (Nish) มีผลทำให้ลดจำนวนเมืองต่าง ๆ ที่เป็นอาณาเขตของเซอร์เบียลงได้ ผลจากปี ค.ศ. 1372 เจ้าเมืองของคอบรูจจา (Dobrudja) และบัลกาเรีย (Bulgaria) ได้ยินยอมเป็นเมืองขึ้นของอาณาจักรอุมานีเยสส์ ในช่วงเวลานี้ นับว่าอิทธิพลของอาณาจักรอุมานีเยสส์ได้แผ่ขยายครอบคลุมเส้นทางสำคัญ ๆ ในบริเวณคาบสมุทรบอลข่าน และมีการอพยพผู้คนจากอนาโตเลียรวมถึงชาวยูรุก (Yuruk) ซึ่งเป็น

ชาวเติร์กเร่ร่อนในอนาโตเลียหรือในบอลข่านให้เข้ามาตั้งหลักแหล่งในบริเวณเส้นทางสายหลัก ๆ และบริเวณที่มีภูเขาล้อมรอบ การที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมีผลทำให้ อาณาจักรอูซมานียะฮ์ มีอำนาจมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บรรดาขุนนางที่อยู่ตามเมืองสำคัญต่าง ๆ ในบอลข่านได้ ขอมรับการอยู่ใต้การปกครองของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ จากการได้รับชัยชนะในแถบคาบสมุทร บอลข่านนี้ กองทัพอูซมานียะฮ์สามารถตรึงกองกำลังไว้ในแถบยุโรปได้ ซึ่งกองทหารส่วนหนึ่งเป็น การจัดตั้งจากกองกำลังโดยการรวบรวมบรรดานักโทษที่จับกุมได้จากสงครามหลังการเข้าพิชิต เอเดรียโนเปิล (Adrianople) นอกจากนี้ก็เป็นทหารที่อยู่ใต้การดูแลของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ ซึ่งกองทหารทั้งหมดจะรับคำสั่งโดยตรงจากสุลต่านเพียงผู้เดียว (Halil Inalcik, 1973 : 10 – 11)

ในปี ค.ศ. 1386 รัฐต่างๆในแหลมอิตาลีได้พยายามทำสัญญาเป็นไมตรีกับอูซมานียะฮ์ เจนัวทำ สัญญาในปี ค.ศ. 1387 ส่วนเวนิสทำสัญญาในปี ค.ศ. 1388 ซึ่งสัญญาดังกล่าว อาณาจักรอูซมานียะฮ์ ได้อนุญาตให้เรือขนส่งสินค้าของเจนัวและเวนิสผ่านเข้าออกทางทะเลมาร์มาราเข้าไปทำการค้าขาย ในทะเลดำได้ และในปีค.ศ. 1389 แคว้นต่างๆ ซึ่งเป็นรัฐอิสระในแหลมบอลข่าน มีวอลแลคเซีย (Wallachia) หรือโรมาเนีย บอสเนีย (Bosnia) เซอร์เบีย (Serbia) และบัลแกเรีย (Bulgaria) ได้รวมกำลังเป็นกองทัพที่ยิ่งใหญ่เพื่อร่วมกันปราบสุลต่านมูร้อดที่ 1 แต่ในที่สุด ในวันที่ 20 มิถุนายน ค.ศ. 1389 ในการรบที่คอซโซโว (Kossovo) กองทัพของอูซมานียะฮ์ได้พิสูจน์ให้เห็นว่า เป็นกองทัพที่ดีที่สุดในยุคนั้นและทำให้กองทัพยุโรปต้องแตกไป (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 211)

จักรพรรดิคอนสแตนตินโนเปิล เห็นว่าอูซมานียะฮ์กำลังจะแผ่ขยายอำนาจออกไป ดังนั้นในปี ค.ศ. 1396 จักรพรรดิได้เข้าพบโปปที่กรุงโรม หวังขอความช่วยเหลือ เพื่อปกป้องศาสนาคริสต์ไว้ถึงกับ ขอมกัมเคารพ จูบมือและคุกเข่าต่อสันตปาปา และขอมยอมพลายเสื้อคลุมของสันตปาปา อีกทั้งยังทำ ความเคารพพระเจ้าต่อหน้าสันตปาปา ตามแนวทางของนิกายคาทอลิก ในขณะที่จริงๆ แล้วมีความ จัดแย้งกันระหว่างนิกายคาทอลิกและนิกายกรีกออร์ทอดอกซ์ ซึ่งชาวไบแซนไทน์นับถือ จักรพรรดิ ต้องผิดหวังอย่างมากเพราะ โปปไม่ยอมให้ความช่วยเหลือแต่อย่างใด มิหนำซ้ำยังถูกประชาชน ประณามการกระทำของพระองค์ขณะเดินทางกลับเพราะทำตัวให้ต่ำต้อยกว่าโปป ส่วนสุลต่านมูร้อดที่ 1 ก็ยังไม่หยุดความตั้งใจในการขยายอำนาจไปยังยุโรปตะวันออกเพียงเท่านั้น โดยสามารถยึด ครอบเมืองชะมาคอฟ โซเฟีย โมนัทซิริ และซาโลนิกา ส่วนกษัตริย์เซอร์เบียและบัลแกเรีย ขอมจ่าย บรรณาการให้รัฐบาลอูซมานียะฮ์เช่นกัน เช่น กษัตริย์คาร์เมียน (Karmian) และคาร์มาน (Karman) หลังจากนั้นไม่นาน กษัตริย์ลาซาร์ แห่งเซอร์เบีย และซีซมาน กษัตริย์บัลแกเรียร่วมมือ กันเพื่อทำสงครามกับอูซมานียะฮ์ พวกเขาได้รับการสนับสนุนจากกษัตริย์บอสเนีย โรมาเนีย อัลบาเนีย เซอร์เชโกวีนา ทหารจากฮังการีและโปแลนด์ถึงแม้ว่าจะมีพลพรรคมากพอที่จะต้านทาน ทหารอูซมานียะฮ์ แต่ก็ไม่อาจต้านพลังความกล้าหาญและแข็งแกร่งของทหารอูซมานียะฮ์ ซึ่งมี

สุลต่านมูร็อดเป็นผู้นำทัพโดยพระองค์เอง แม้พระองค์จะมีอายุมากแล้วก็ตาม ดังนั้นจึงสามารถรบจนได้รับชัยชนะในปี ค.ศ. 1389 ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ ศพและทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสงครามกลาดเกลื่อนในสนามรบ สุลต่านเดินเข้าไปเพื่อหาทหารบาดเจ็บที่ยังเหลืออยู่และที่ตายแล้ว สุลต่านได้ยินเสียงทหารผู้หนึ่งร้องขอความช่วยเหลือ ทันใดนั้นมีทหารเซอร์เบียผู้หนึ่งใช้หอกแทงบริเวณท้องจนทำให้สุลต่านล้มลงและเสด็จสวรรคตในปี ค.ศ. 1389 (คลมนรจนันท์ บากา นูรุดดีน สาริมิงและมุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ, 2540 : 10) ต่อจากนั้นก็มีการขยายอาณาเขตไปทางทิศตะวันตกและตะวันออกเรื่อยๆ ก็ขยายไปทางยุโรปและเอเชีย จนกระทั่ง ค.ศ.1398 ภายใต้อาณาจักรของบายเซซิดที่ 1 (Bayezid I) อาณาจักรอูซมานียะฮ์ก็มีดินแดนจากแม่น้ำดานูบไปจนถึงแม่น้ำยูเฟรติส นับว่าเป็นอาณาจักรที่มีอำนาจที่สุดในโลกอิสลาม ในด้านการเมืองอูซมานียะฮ์ก็เป็นอาณาจักรที่มีอำนาจยิ่งใหญ่ในโลกเช่นเดียวกัน (จรัญ มะลูลีม, 2541 : 42 – 43)

2.3.1.3 สุลต่านบายเซซิดที่ 1 (Bayezid I)

สำหรับสุลต่านบายเซซิดที่ 1 (Bayezid I) เป็นราชโอรสของสุลต่านมูร็อดที่ 1 ได้ขึ้นครองราชย์สืบต่อมา พระองค์เป็นผู้กล้าหาญและเข้มแข็งในการรบเช่นเดียวกับพระราชบิดาของพระองค์ จนได้รับสมญานามว่า “ ยัลดรัม “ (Yaldrum) หมายถึง สายฟ้าแลบ เพราะท่านสามารถพิชิตเมืองต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วดุจสายฟ้าแลบ สมญานามยัลดรัมจะถูกเรียกขานในเวลาต่อมา สุลต่านบายเซซิดได้สานต่องานของพระราชบิดา นั่นคือ การขยายอาณาจักรออกไปอีก ส่วนเจ้าชายสติเฟิน พระราชโอรสของกษัตริย์ลาซาร์ก็ประกาศตนเองเป็นกษัตริย์เซอร์เบีย โดยนำเอาวิถีชีวิตและศาสนาของตนแต่มีเงื่อนไข คือ ต้องจ่ายญิซยะฮ์แก่สุลต่านอูซมานียะฮ์และยังให้ความช่วยเหลือทางทหารในการสงคราม ซึ่งเจ้าชายสติเฟินยอมเคารพและยอมรับเงื่อนไขของสุลต่านเป็นอย่างดี ต่อมาในปีค.ศ. 1391 สุลต่านสามารถยึดป้อมปราการฟีลาตีเฟีย ซึ่งเป็นด่านสุดท้ายที่เหลืออยู่ของโรมในเอเชียน้อยหรืออนาโตเลีย พระองค์สามารถยึดครองเมืองอีเดน ชารุกานและมุนตาซาได้ เพราะเมืองเหล่านี้ไม่อาจต้านทานได้ บรรดากษัตริย์หนีออกนอกเมืองหลบภัยอยู่ที่กัสดาโมนี ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือ สุลต่านสามารถรวมเมืองคูรมานให้อยู่ภายใต้การปกครองของอูซมานียะฮ์ได้ในปี ค.ศ. 1392 และในระหว่างปี ค.ศ. 1393 – 1394 ก็ยึดเมืองซัมซุน กิซารียะฮ์ ซิวาส และตุกัตได้ ส่วนเมืองกัสดาโมนีภายหลังถูกรวมอยู่ภายใต้รัฐบาลอูซมานียะฮ์เช่นเดียวกัน (คลมนรจนันท์ บากา นูรุดดีน สาริมิงและมุหัมมัดรอฟลี แวหะมะ, 2540 : 11) จากนั้นสุลต่านบายเซซิดที่ 1 ได้นำทัพเข้าสู่โรมาเนีย เพื่อบังคับให้ส่งส่วยและยอมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอูซมานียะฮ์ บัลกาเรียก็เช่นเดียวกัน ทำให้อาณาจักรอูซมานียะฮ์ได้ขยายไปจนถึงฮังการีและยิ่งกว่านั้นสุลต่านบายเซซิดที่ 1 ได้ส่งกองทัพ

บางส่วนเข้าตีฮังการี และเตรียมกองทัพใหญ่เข้าตีกรุงเวียนนาของออสเตรียในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน กองทัพอูมานีเยสสามารถพิชิตเกาะต่างๆ ที่อยู่ใต้การปกครองของเวนิส จินัวและไบแซนไทน์ จากนั้นก็เข้าล้อมกรุงคอนสแตนติโนเปิลแต่ก็ไม่สามารถพิชิตได้แม้จะทำการล้อมอยู่เป็นเวลานานถึง 8 ปี ตั้งแต่ ค.ศ. 1391 – 1398 จากนั้นยุโรปได้รวมกำลังครั้งใหญ่อีกครั้งหนึ่งเพื่อรบกับอูมานีเยส โดยมีกษัตริย์แห่งฮังการี ซิกิสมันด์ (Sigismund) หรือซิกมันด์ เป็นผู้บัญชาการ มีรัฐต่างๆ ในแหลมบอลข่านเข้าร่วมด้วย อัศวินที่มีชื่อเสียงจากอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันและจินัวสนับสนุนด้วย กำลังทางเรือของตน กล่าวได้ว่ายุโรปได้รวมกำลังของตนทั้งหมดเข้ารบกับอูมานีเยส มีการเผชิญหน้ากันที่นิโคโปลิส (Nicopolis) ในวันที่ 25 กันยายน ค.ศ. 1396 กองทั่วยุโรปต้องพ่ายแพ้แก่ทหารอันเข้มแข็งและกล้าหาญของชาวเติร์ก อย่างไรก็ตามจากการรบใหญ่นี้ทำให้กองทัพอูมานีเยสอ่อนกำลังลง และในระยะเวลาอันสั้นหลังจากนั้นสุลต่านบาเยซิดที่ 1 ต้องเผชิญกับการรุกรานของติมูร์ลังก์ (Timurlank) จนสุลต่านถูกจับและได้เสียชีวิตระหว่างถูกจับเป็นเชลยในปี ค.ศ. 1413 (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 212)

จากเหตุการณ์ที่กองทัพอูมานีเยสได้รับชัยชนะที่นิโคโปลิส (Nicopolis) ผ่านไปไม่นาน ต่อมาได้มีกองทัพจากติมูร์เลน (Timurlane) หรือติมูร์ลังก์ (Timurlank) ได้เข้ามาโจมตีในอนาโตเลีย เพื่อทำลายอำนาจของอูมานีเยสในบริเวณนี้ เพื่อหวังจะควบคุมอำนาจอาณาจักรอูมานีเยสในอนาโตเลีย ตีมูร์เลน มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายอำนาจ จึงคิดใจเมื่อทราบว่า อะมีร์อิรัก อะหุหมัด ญาลาฮาร์ (Ahmad Jalahar) ได้หลบหนีภัยไปอยู่กับสุลต่านบาเยซิด ที่ 1 ขณะที่ ตีมูร์เลน เข้าบุกในอนาโตเลียระยะแรกๆ เขาก็ได้ส่งสาส์นไปยังอาณาจักรอูมานีเยสเพื่อให้ส่งเชลยศึก แต่รัฐบาลอูมานีเยสไม่ปฏิบัติตาม จากนั้นติมูร์เลนได้เข้ารุกรานเอเชียย่อยซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจของอูมานีเยส เมื่อได้ทราบถึงการจะเกิดสงครามกันระหว่างรัฐบาลอูมานีเยสกับติมูร์เลน ยุโรปตะวันออกและจักรพรรดิไบแซนไทน์ ต่างดีใจกับข่าวนี้ บางประเทศก็ส่งสาส์นไปแสดงความยินดีกับการทำสงครามของติมูร์เลน กษัตริย์บางพระองค์ได้ขอหลบภัยอยู่กับติมูร์เลน เพราะหวังจะได้รับอิสระจากการปกครองของอาณาจักรอูมานีเยส สำหรับสุลต่านบาเยซิดที่ 1 และติมูร์เลน ต่างมีนิสัยไม่ยอมให้แก่กันอยู่แล้ว ในช่วงแรกๆก็ส่งสาส์นไปมาระหว่างกัน แต่สุดท้ายก็เกิดสงครามด้วยความโกรธของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 ที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ จึงริบสงทหารที่มีแค่ 120,000 นาย มุ่งหน้าในขณะที่ทหารฝ่ายติมูร์เลนมีจำนวนถึง 800,000 นาย สงครามครั้งนี้เกิดขึ้นในช่วงฤดูร้อน จึงทำให้ทหารของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 จำนวนไม่น้อยอ่อนล้าเพราะกระหายน้ำจากการสู้รบกันในสงครามที่อังการา (Ankara) และมีทหารส่วนหนึ่งของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 ซึ่งเป็นพวกดาร์ตาร์ ได้ย้ายเข้าไปอยู่กับฝ่ายติมูร์เลนเพราะเห็นว่าที่นั่นยังมีบรรดากษัตริย์ของพวกตนอยู่ สงครามครั้งนี้ทำให้ฝ่ายสุลต่านเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ไป และเนื่องจาก

จำนวนทหารที่น้อยกว่านั่นเอง จึงทำให้ทหารของสุลต่านถูกทหารของตีมูร์เลน ซึ่งมีถึง 800,000 นาย รุมทำร้ายอย่างย่อยยับทำให้สุลต่านและโอรสของพระองค์ มูซาและอาตุกรถูกรวบเป็นเชลย ในปีค.ศ. 1402 สุลต่านถูกขังในกรงเหล็กและมีการเคลื่อนย้ายไปมา จนกระทั่งได้สิ้นพระชนม์ในปีต่อมา ต่อมารัฐบาลอูซมานียะฮ์เกิดความวุ่นวาย เพราะการสิ้นพระชนม์ของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 จากนั้นประเทศที่เคยตกอยู่ภายใต้รัฐบาลในอนาโตเลียก็ตกอยู่ภายใต้ตีมูร์เลน และตีมูร์เลนก็ได้มอบหมายให้บรรดาผู้นำต่างๆปกครองกันเอง จนเกือบทำให้อาณาจักรอูซมานียะฮ์ล่มสลายลง เพราะราชโอรสของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 ไม่สามารถสร้างเอกภาพของประเทศได้ มูซาโอรสคนหนึ่งของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 เองก็ตกเป็นเชลยพร้อมกับพระราชบิดาของพระองค์ มุสตาฟาที่เสียชีวิตในสงคราม ซึ่งยังมีราชโอรสอีก 3 องค์ คือ สุลไลมาน อีซาและ มุฮัมมัด สำหรับสุไลมานได้เดินทางกลับไปยังเอเดรียนโพลและประกาศตนเป็นสุลต่านอีซา จากนั้นได้เดินทางไปยังเมืองบรูซาและประกาศตนเป็นเคาะลีฟะฮ์แทนบิดาของพระองค์ อาจกล่าวได้ว่าท่านเป็นผู้ที่เหมาะสมที่สุดในขณะที่โอรสสุดท้อง มุฮัมมัดพร้อมทหารที่ยังหลงเหลืออยู่โดยมุ่งหน้าไปยังอามเนีย (Amania) ที่ทะเลฝั่งตะวันออกของอนาโตเลีย ณ ที่นี้มุฮัมมัดได้วางระบบทหารและเตรียมความพร้อมเพื่อแย่งชิงอำนาจคืนจากพี่ชายทั้งสอง ความวุ่นวายยิ่งทวีคูณ เมื่อมูซาได้รับอิสระจากเชลยศึกตีมูร์เลน ทำให้ความขัดแย้งระหว่างพี่น้องยิ่งเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่ได้เกิดความสับสนวุ่นวายในอนาโตเลียได้ 1 ปี ตีมูร์เลนพร้อมทหารได้เดินทางกลับไปยังซามาร์คาน (Samarkand) พร้อมทรัพย์สินที่ยึดมาได้ อย่างมากมายโดยทิ้งเมืองอย่างว่างเปล่าและถูกทำลายย่อยยับ เสมือนหนึ่งฝูงแมลงอันมากมายเข้ามา กินพืชพันธุ์ในประเทศๆหนึ่งแล้วก็หนีกลับไป จนเหลือเพียงก้านไม้อันแห้งเหี่ยว และทุ่งหญ้าอันว่างเปล่า บรรดารัฐบาลต่างๆของคริสเตียนมิได้นิ่งเฉยต่อเหตุการณ์ครั้งนี้ กษัตริย์อังกฤษ ฝรั่งเศส สเปน และจักรพรรดิไบแซนไทน์ ต่างก็ได้ส่งสาส์นไปยังตีมูร์เลน เพื่อแสดงความยินดีในชัยชนะของตีมูร์เลน พวกเขามั่นใจว่าจากเหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากอูซมานียะฮ์หมดสิ้นตลอดไป (คลมนรจนันท์ บากา นูรุดดีน สาริมิงและมุฮัมมัดรอฟลี แวะหะมะ, 2540 : 13 – 14)

2.3.1.4 สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 (Muhammad 1)

ต่อมาสุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 (Muhammad 1) ซึ่งเป็นบุตรชายคนหนึ่งของสุลต่านบาเยซิดที่ 1 ได้ขึ้นเป็นสุลต่าน เป็นเพียงช่วงระยะเวลาอันสั้น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1413 – 1421 ในเวลา 8 ปีที่เต็มไปด้วยการรบ อาณาจักรอูซมานียะฮ์ได้ทำการปราบปรามรัฐต่างๆในบอลข่านซึ่งก่อความไม่สงบอยู่เสมอ ในช่วงนี้มีการก่อเหตุที่อนาโตเลีย นำโดย บัรุดดีน (Badruddin) พวกนี้มี

ความคิดเห็นแตกต่างไปจากอิสลาม สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 ต้องส่งกำลังเข้าไปปราบถึง 3 ครั้งจึงสงบราบคาบ และเมื่อสุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 เสียชีวิตลง สุลต่านมูร็อดที่ 2 ได้ขึ้นครองราชย์สืบราชบัลลังก์เป็นคนต่อไป (ประจักษ์ ช่วยไฉ่, 2521 : 213) สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 สามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับราชอาณาจักรอูมานียะฮ์ได้อีกครั้ง แม้ว่าจะสามารถยึดเมืองคืนได้ไม่ครบทั้งหมด จนกระทั่งรัฐบาลมีความเข้มแข็งขึ้นมาอีก ทำให้รัฐบาลต่างๆ ในยุโรปต่างสงสัยที่ได้เห็นความเป็นปึกแผ่นของราชอาณาจักรอูมานียะฮ์ด้วยระยะเวลาอันรวดเร็ว (คลมนรรัตน์ บากาและมุฮัมมัดรอฟตี แวะหะมะ, 2521 : 213)

2.3.1.5 สุลต่านมูร็อดที่ 2 (Murad 2)

ขณะนั้นเมืองต่างๆ ที่อยู่ในบอลข่านต่างเข้าใจว่าถึงเวลาแล้วที่จะทำลายอำนาจของราชอาณาจักรอูมานียะฮ์เพราะว่าสุลต่านมูร็อดที่ 2 ในขณะที่ขึ้นครองราชย์นั้นยังเป็นเด็กอยู่ มีอายุเพียง 17 ปี ยิ่งกว่านั้นผู้เป็นลุงของสุลต่านชื่อว่า มุสตอฟา ได้ไปเข้ากับฝ่ายไบแซนไทน์จักรพรรดิไบแซนไทน์ได้สนับสนุนให้กองทัพแก่มุสตอฟาออกไปตีกับอูมานียะฮ์ ปรากฏว่าสุลต่านมูร็อดที่ 2 สามารถเอาชนะได้และจับมุสตอฟามาลงโทษโดยการแขวนคอ จากนั้นกองทัพอูมานียะฮ์ก็ได้ยกทัพไปยังกรุงคอนสแตนติโนเปิล จักรพรรดิไบแซนไทน์ได้ขอความช่วยเหลือจากกองกำลังในยุโรป เมืองเวนิสและจีนัวได้ส่งกองทัพเรือมาช่วย ก่อนหน้านั้นกองทัพเรือของอูมานียะฮ์ไม่สามารถสู้กับกองทัพเรือดังกล่าวได้ แต่ครั้งนี้สุลต่านมูร็อดที่ 2 ได้ส่งกองทัพเรืออิสลามออกสู้ปรากฏว่าได้รับชัยชนะเหนือพวกยุโรป และสามารถยึดเอาดินแดนเมืองซาโลนิกา (Salonika) ขึ้นจากพวกกรีกได้ในปีค.ศ. 1430 และเข้าตีแคว้น อีพิรุส (Epirus) จากพวกเวนิส ในขณะเดียวกันในเมืองเวนิสมีปัญหภายในเนื่องจากเมืองมิลาน (Milan) ก่อความไม่สงบทหารเวนิสจึงต้องยกทัพกลับไป เมื่อหมดปัญหาทางทะเลเมดิเตอร์เรเนียน สุลต่านมูร็อดที่ 2 ก็ส่งทัพอูมานียะฮ์เข้าสู่ฮังการี แต่ทัพเติร์กได้พ่ายแพ้แก่ฮังการี ซึ่งนำทัพโดยจอห์น ฮุนยาดิ (John Hunyadi) ในปีค.ศ. 1442 ข่าวแห่งชัยชนะครั้งนี้เป็นที่ตื่นเต้นดีใจของยุโรปอย่างยิ่ง ทำให้เกิดความคิดที่จะต่อสู้กับกองทัพเติร์กให้ราบคาบ สันตะปาปาแห่งโรมได้ส่งตัวแทนไปชักชวนรัฐต่างๆ ทั่วยุโรปให้ส่งกำลังทหารไปรุมรบกับเติร์ก เช่นเดียวกับสงครามครูเสด ในที่สุดกองทัพยุโรปก็ยกทัพมาสู่แหลมบอลข่าน ส่วนพวกบอลข่านที่อยู่ใต้การปกครองของอูมานียะฮ์ก็เข้าร่วมมือด้วยเพื่อทำลายสนธิสัญญาสงบศึกที่เซเกดิน (Szegadin) ไว้เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน ค.ศ. 1444 ราชอาณาจักรอูมานียะฮ์ต้องเสียเมืองเซอร์เบีย วอลแลคเคีย ให้แก่กษัตริย์แห่งฮังการี แต่ที่สำคัญที่สุดคือต้องเสียหน้า ทำให้สุลต่านมูร็อดที่ 2 สละตำแหน่งให้กับบุตรชายอายุ 14 ปีขึ้นเป็นสุลต่าน คือสุลต่านมุฮัมมัดที่ 2 ชัยชนะครั้งนี้เป็นที่ยินดีกัน

ทั่วยุโรป โดยสันตะปาปาแห่งโรมคือสันตะปาปายูจีนุส (Eugenius IV) มีเจตนาที่จะทำลาย อูษมานียะฮ์ลงให้ราบคาบโดยไม่คำนึงถึงสนธิสัญญาสงบศึก กษัตริย์แห่งฮังการีได้รับการขอร้อง จากสันตะปาปาอีกครั้งหนึ่งรวมทั้งรัฐอื่นๆในยุโรปด้วย กองทัพยุโรปยกทัพเข้าสู่บัลแกเรีย ส่วน เวนิสช่วยเหลือทางกองทัพเรือ มีการรวมพลของกองทัพเรือกับกองทัพบกที่วาร์นา (Varna) ในช่วงเวลานี้ถือว่าเป็นช่วงวิกฤตของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ ทำให้บรรดาข้าราชการทั้งปวงร้องขอให้ สุลต่านมูรอตที่ 2 กลับมาช่วยศึกครั้งนี้และบรรดากองทหารชาวเติร์กต่างพร้อมที่จะสู้ตาย กองทัพเติร์กได้เข้าโจมตีกองทัพผสมของยุโรปแตกที่วาร์นาในเดือน พฤศจิกายน ปีค.ศ. 1444 และในเดือนตุลาคมปี ค.ศ. 1448 จากนั้นกองทัพฮังการีก็ถูกตีแตกที่เมืองโคซโซโว (Kossovo) และถูก ขับไล่ออกจากดินแดนของอูษมานียะฮ์ เป็นอันว่าอาณาจักรอูษมานียะฮ์ได้ดินแดนกลับคืนมา ซึ่งได้ สร้างความอับอายให้กับสันตะปาปาแห่งโรม และความเจ็บแค้นให้กับพวกบอลข่านเป็นอย่างยิ่ง (ประจักษ์ ช่วยไต้, 2521 : 213 - 214) จากเหตุการณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้นจะเห็นได้ว่าลักษณะ การปกครองของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ในช่วงภายหลังการสถาปนาขึ้นมีทั้งความสำเร็จและความ พ่ายแพ้ยากลำบากแต่ทั้งนี้ เพราะความยึดมั่นในการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐอิสลามและตระหนักใน ความสำคัญที่ต้องมีการขยายดินแดน สิ่งเหล่านี้ได้กระทำปฏิบัติต่อกันมา โดยได้รับการปลูกฝังให้มี จิตสำนึกว่าทุกๆ การงานนั้นเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ﷻ

2.3.2 ด้านสังคม

ความก้าวหน้าทางอารยธรรมในดินแดนอนาโตเลียมีการพัฒนาไปพร้อมกับความ มั่นคงศรัทธาในศาสนา เน้นการใช้หลักกฎหมายตามหลักการศาสนา เน้นการศึกษาที่เกี่ยวกับ ศาสนา การเขียนวรรณคดี การมีวัฒนธรรมที่โดดเด่น ในขณะที่กองทัพไบแซนไทน์ได้เข้าประชิด กับดินแดนอนาโตเลีย สภาพสังคมทั่วไปมีทั้งความวุ่นวาย สับสน แต่ประชาชนมีความอดทน อด กลั้นร่วมมือกันในการป้องกันดินแดนของตนเอง ต่อมา มีขุนนางชาวกรีกที่ชื่อว่า มิฮาล กาชี (Mihal Gazi) ได้เข้ารับอิสลามและได้ให้ความช่วยเหลือแก่กองทัพของสุลต่านอูษมานอย่างกลม กลืนเพื่อต่อต้านกองทัพไบแซนไทน์ แม้ว่าสงครามที่เกิดขึ้นจะมีอย่างต่อเนื่อง แต่ขณะเดียวกันก็ สามารถสร้างอาณาจักรขึ้นมาได้สำหรับชาวคริสเตียนและชาวยิวที่อยู่ใต้การปกครองของอูษมานิ ยะฮ์จะได้รับการคุ้มครองในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้เงื่อนไขว่าต้องเชื่อฟัง ปฏิบัติตามกฎหมายและ ต้องจ่ายภาษี สำหรับการปฏิบัติศาสนกิจของศาสนาอื่นๆเป็นไปอย่างมีอิสระเสรี ทุกคนสามารถ ปฏิบัติตามหลักการศาสนาได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ได้นำหลักการอิสลามมาใช้กับสังคมใน อาณาจักรอูษมานียะฮ์ มีการติดตามการใช้นโยบายเพื่อให้เกิดความปลอดภัย ความเชื่อมั่นแก่ชาวค

ริสเดียน รัฐอิสลามต้องอาศัยความรอบคอบในการบริหารไม่ว่าจะเป็นในด้านการใช้กฎหมายตามหลักการศาสนา การปกป้องการใช้สิทธิของผู้ยอมจำนนจากการพ่ายแพ้ในสงคราม การดูแลเรื่องการจ่ายภาษีของประชาชนที่ปฏิบัติกันมาอย่างต่อเนื่อง อาณาจักรอูษมานียะฮ์มีการรวบรวมดินแดนไว้ในครอบครองรวมถึงการรวบรวมประชาชนที่มีเชื้อชาติต่างๆ กัน กลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยเฉพาะสามารถนำชาวคริสเตียนออร์ทอด็อกซ์ และชาวมุสลิมในอนาโตเลียอยู่ร่วมกันภายใต้อาณาจักรเดียวกันได้ รัฐต่างๆ ที่อยู่ในการดูแลของอูษมานียะฮ์มีการปรับปรุงประเพณีต่างๆ ที่มีมาตั้งแต่สมัยสุลต่านแห่งเซลจุกและได้มีการถ่ายทอดประเพณีสืบต่อกันมาตามเมืองต่างๆ เช่น มิลาส (Milas) บาลัต (Balat) อิชมิด (Izmit) มานิสา (Manisa) และบурсา (Bursa) ซึ่งเดิมเคยเป็นเมืองที่อยู่ใต้การปกครองของไบแซนไทน์ และได้กลายเป็นเมืองที่มีความสำคัญและเป็นศูนย์กลางการปกครองของอูษมานียะฮ์ ในปี ค.ศ. 1327 สมัยของสุลต่านอรฮัน (Orhan) ซึ่งเป็นบุตรชายของสุลต่านอูษมาน มีการทำเหรียญเงินเป็นครั้งแรกที่เมือง บурсา (Bursa)¹ และได้สร้างโรงเรียนที่อิชนิค (Iznik) ในปี ค.ศ. 1331 จากนั้นปี ค.ศ. 1340 ได้สร้างศูนย์กลางทางการค้าที่เมืองบурсา (Bursa) เป็นแหล่งค้าขายสิ่งของที่มีค่ามากมาย (Halil Inalcik, 1973 : 7) สุลต่านอรฮันยังได้สร้างโรงเรียนที่เมือง อิชนิค (Iznik) และท่านยังได้สร้างโรงเรียนสอนศาสนาขึ้นอีกแห่งหนึ่งภายในปราสาทในเมืองบурсา (Bursa) มีการสร้างอาคารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมัสยิด บ้านสงเคราะห์คนยากจน โรงแรมที่พัก สิ่งต่างๆเหล่านี้ได้ทำให้วัฒนธรรมประเพณีของชาวเติร์กได้มีการพัฒนา มีการผสมผสานกับวัฒนธรรมอิสลามหรือหลักการปฏิบัติของศาสนาอิสลาม และได้ทำให้วัฒนธรรมภาษาของชาวเติร์กมีความโดดเด่นขึ้นมาในที่สุด (Michael Cook, 1976 : 20) นอกจากนี้สำหรับในเมืองบурсายังเต็มไปด้วยสถาปัตยกรรม สิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น มัสยิด โรงเรียน และสุสาน อีกด้วย (Norman Itzkowitz , 1972 : 11) มีอีกทศนะหนึ่งที่รายงานเช่นเดียวกันนี้ว่า สุลต่านอรฮันได้ให้เมืองบурсาเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ มีการเปลี่ยนโบสถ์อาซาซอฟูยาให้เป็นมัสยิด และได้เปลี่ยนโบสถ์อื่นๆให้เป็นโรงเรียน มีการสร้างหอคอย มีการตั้งองค์กรเพื่อช่วยเหลือคนชราและคนยากจน สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นการชี้ให้เห็นว่ามุสลิมได้มีจัดตั้งองค์กรเพื่อช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมตั้งแต่ในช่วงศตวรรษที่ 14 ในขณะที่เมืองต่างๆในยุโรปยังคงมีระบบข้าทาสและการกดขี่ข่มเหง ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ว่าในช่วงสมัยยุคกลางนั้นเป็นยุคมืดสำหรับชาวยุโรป แต่ในทางกลับกันถือเป็นยุครุ่งเรืองของชาวมุสลิม (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 20)

ในช่วงเวลานี้อาณาจักรอูษมานียะฮ์มีการพัฒนาธุรกิจการค้าระหว่างเมืองต่างๆ โดยเฉพาะในบริเวณทางตะวันตกของอนาโตเลียนั้นสามารถควบคุมการค้าทางทะเลทำให้เมืองใน

¹ เหรียญเงินนี้ถูกเรียกว่า อักซา (Mehmet Maksu doglu , 1999 : 19)

แถบนี้มีความเจริญขึ้นไม่ว่าจะเป็นทางด้านการค้าขาย วัฒนธรรมประเพณี และเป็นการยกระดับความสำคัญของตำแหน่งสุดต่านอีกด้วย นอกจากนั้นสภาพโดยทั่วไปมีการสร้างตลาดการค้าพระราชวัง และมัสยิดภายในเมืองต่างๆ ดังเช่น มีการสร้างมัสยิดที่สวยงาม ใหญ่โตที่เมืองเดนิซลี (Denizli) และที่เมือง เบลีเคสิร์ (Belikesir) ซึ่งเป็นหัวเมืองของคาราสี (Karasi) นั้นจะมีชื่อเสียงในด้านสถานที่การค้าที่สวยงาม สะดวกสบาย สำหรับเมืองบурсา (Bursa) ก็มีตลาดการค้าที่เจริญสะดวกสบายเช่นกันและยังมีถนนหนทางที่กว้างขวางง่ายต่อการเดินทาง ส่วนเมืองอายาโซลูฆ (Ayasolug) และ เมืองบาลัต (Balat) ในอดีตเคยเป็นศูนย์กลางการค้า ซึ่งได้สร้างความมั่งคั่งให้แก่พ่อค้าชาวคริสเตียนมาก่อนและได้ตั้งถิ่นฐานในที่แห่งนี้ในภายหลัง ต่อมาชาวเติร์กก็ได้มาสร้างบ้านเรือนตามภูเขานในบริเวณพื้นที่นั้นและได้พัฒนาจนเป็นศูนย์กลางธุรกิจการค้า พ่อค้าจากทั่วทุกมุมโลกเดินทางมายังเมืองเหล่านี้ ไม่เว้นแม้แต่พ่อค้าชาวอิตาเลียนที่ได้เดินทางมาซื้อสินค้าต่างๆ ได้แก่ ผลผลิตจำพวก ฝ้าย คอตตอน ข้าว ข้าวสาลี ขี้ผึ้ง ขนสัตว์ ป่าน ลูกเกดและสารส้ม เป็นต้น (Michael Cook, 1976 : 19)

นับว่าในช่วงแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 14 นั้น อาณาจักรอูซมานียะฮ์มีความเจริญรุ่งเรืองกว่าอาณาจักรไบแซนไทน์ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การศึกษา และวัฒนธรรม ถือเป็นช่วงเวลาที่ขัดแย้งกันระหว่างอารยธรรมของอิสลามกับคริสเตียน พลเมืองมุสลิมมีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าพลเมืองคริสเตียน โดยเฉพาะในยุโรปที่มีความเป็นอยู่ที่แตกแยกกันเป็นกลุ่มต่างๆ

2.4 ลำดับเหตุการณ์ที่สำคัญๆในการสถาปนาราชวงศ์อูซมานียะฮ์

2.4.1 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์ (Herbert Adams Gibbons, 1968 : 303)

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์ที่สำคัญ
1219	สุไลมาน ชาฮ์ พร้อมกับชนเผ่าเร่ร่อนชาวเติร์กจำนวนราว 50,000 คน ได้มาตั้งรกรากเป็นผู้อาศัยในเมืองเอรซันญิเยน
1224	สุไลมานเสียชีวิตในแม่น้ำยูเฟรติส เอรตุฆรุลและคุดดา บุตรชายของเขาได้มาอาศัยอยู่ใกล้เมืองแองโกรา
1230-1240	เอรตุฆรุลได้ก่อตั้งชุมชนขึ้นในหุบเขาบริเวณการาชู อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของกุกาเยีย
1259	อูษมานเกิดที่เมืองโสฆุต
1289	เอรตุฆรุลเสียชีวิต
1290-9	อูษมานได้ขยายอิทธิพลของเขาไปยังฝั่งตะวันตกของอนาโตเลีย และได้ตั้งรัฐขึ้นมาที่ เยนิส เชร

2.4.2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นช่วงการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์¹

¹ อ้างใน Herbert Adams Gibbons, 1968 : 303 และ Halil Inalcik , 1973 : 207

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์ที่สำคัญ
1299	อูษมานเป็นผู้นำชาวเติร์กในบริเวณหุบเขาคาราซุ และได้ตั้งรัฐของตนขึ้นมาที่ เยนิส เชร ตั้งอยู่ระหว่างเมืองบรูซาและนิเคีย
1301	อูษมานได้รับชัยชนะจากการสู้รบกับฝ่ายไบแซนไทน์ที่เบเฟียน อยู่ใกล้เมืองนิโคมีเดีย
1308	เกาะคาโลลิโมนี อยู่ในทะเลมาร์มาราถูกรบครอง อัก ฮิสซาร์ และ ทริคอกคาถูกจับกุม
1308	อัยดีน เติร์กพิชิตเมืองพิริเจียน สุลต่านมัสอูดที่ 2 เสียชีวิตนับเป็นยุคสุดท้ายของอาณาจักรเซลจุก
1308-1316	การขยายอำนาจการปกครองไปยังคาบสมุทรบอลข่านครอบคลุมถึงบริเวณอ่าวในเมืองนิโคมีเดีย , ทะเลดำ จนเกือบถึงช่องแคบบอสฟอรัส
1317	มีการสร้างป้อมปราการในบริเวณที่ติดกับประตูเมืองบรูซา
1326	เริ่มการต่อสู้กับบรูซา เมืองบรูซายอมแพ้ให้กับอาณาจักรอูษมานียะฮ์ ชาวเติร์กได้อินไปพร้อมกับข่าวการเสียชีวิตของสุลต่านอูษมานที่เยนิ เชร อาณาจักรอูษมานียะฮ์สามารถพิชิตเมืองบรูซาได้ในวันที่ 6 เมษายน ในปีเดียวกันนี้ สุลต่านอูษมานได้เสียชีวิตลงจากนั้นสุลต่านอรฮันได้ครองราชย์สืบต่อจากสุลต่านอูษมาน

2.4.3. เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์¹

¹ อ้างใน Herbert Adams Gibbons, 1968 : 304-309 และ Halil Inalcik , 1973 : 207-211

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์ที่สำคัญ
1327	เริ่มมีการผลิตเหรียญเงินเป็นครั้งแรกที่เมืองบูรสา
1331	อาณาจักรอูษมานียะฮ์สามารถพิชิตเมืองนิเคอีหรือเมืองอิซนิค
1332	ผู้นำของอิซมिर ชื่อว่า อุมูร ได้ขยายดินแดนเข้าไปในคาบสมุทรบอลข่านเป็นครั้งแรก
1333	ไบแซนไทน์ภายใต้การนำของ แอน โครนิคัส ที่ 3 พ่ายแพ้แก่อูษมานียะฮ์ที่เพเลแคนอน
1337	อาณาจักรอูษมานียะฮ์พิชิตเมืองนิโคมีเดีย หรือเมืองอิซมิต
1338	เมืองคาราสิ เป็นเมืองแรกที่พลเมืองเป็นชาวเติร์กได้ยอมจำนนและให้ความร่วมมือกับสุลต่านอรฮันอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1344	แอนนา มเหสีของจักรพรรดิ ได้ให้ข้อเสนอแก่สุลต่านอรฮันในการต่อสู้กับกษัตริย์แคนทาคูชินอส จากสงครามครูเสดทำให้ฝ่ายคริสเตียนยึดป้อมที่อิซมिर
1345	สุลต่านอรฮันยอมรับการเป็นพันธมิตรกับกษัตริย์แคนทาคูชินอส
1345	เป็นครั้งแรกของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ข้ามไปยังยุโรปเพื่อช่วยกษัตริย์แคนทาคูชินอสในการสู้รบกับแอนนา อาณาจักรอูษมานียะฮ์เชื่อมความสัมพันธ์กับเมืองคาราสิ , อุมูร เบฆ ลินสุคการ

	ขยายดินแดนในคาบสมุทรบอลข่าน
1346	สุลต่านอูษมานแต่งงานกับนางชีโอ โดราผู้เป็นหลานสาวของกษัตริย์แห่งบัลแกเรีย และเป็นบุตรสาวของกษัตริย์ จอห์นที่ 6 แคนทาคุชินอส ผู้ซึ่งได้เข้าล้อมกรุงคอนสแตนติโนเปิลจากการช่วยเหลือของอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1348	ดินแดนในยุโรปถูกทำลายในช่วงนี้เรียกว่า ความตายสีดำ (The Black Death)
1349	กษัตริย์แคนทาคุชินอส ได้ขอความช่วยเหลือจากสุลต่านอรฮันอีกครั้ง ทหารม้าของอูษมานียะฮ์จำนวน 20,000 นาย ถูกส่งเข้าไปเพื่อปกป้องชาโลนีคาให้พ้นจากการรุกรานของเซอร์เบีย
1351	การประชุมร่วมกันเป็นครั้งแรกระหว่างสุลต่านอรฮันกับเมืองจີโนส
1352 -1353	สุลต่านอรฮันยอมจำนนต่อจີโนส สุไลมาน บุตรชายของสุลต่านอรฮัน อยู่ที่เมืองเอเดรียโนเปิล หรืออีเดิร์น เขาได้ครอบครองเมืองซิมเพเป็นจุดเริ่มต้นการเข้าไปพิชิตเมืองเทรส สุไลมานได้ตอบรับการขอความช่วยเหลือของกษัตริย์แคนทาคุชินอสให้นำทัพไปยังเมืองเทรสและได้ช่วยให้สามารถเข้าครอบครองเมืองอีเดิร์นอีกครั้ง มีการยอมแพ้ของเซอร์เบียที่เดโมติกา สำหรับการช่วยเหลือครั้งนี้ทำให้สุลต่านอรฮันได้ครอบครองเมืองซิมเพ
1354	เกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหว ซึ่งได้ทำลายกำแพงเมืองกาลิโปลี สุลต่านปฏิเสธที่จะให้ความช่วยเหลือต่อกาลิโปลี มีการตัดความสัมพันธ์กับกษัตริย์แคนทาคุชินอส และได้เริ่มการขยายดินแดนของอาณาจักรอูษมานียะฮ์โดยการที่จะไปพิชิตกรุงคอนสแตนติโนเปิล
1357	สุไลมานได้พิชิตเมืองเดโมติกาและเมืองซอลูครั้งแรก สุไลมานบุตรชายสุลต่านอรฮันเสียชีวิตจากการพลัดตกจากม้าที่บูแลร์

1359	สุลต่านอรฮันเสียชีวิตและมอบตำแหน่งสุลต่านให้กับมูร็อด
1360 - 1361	สุลต่านมูร็อดที่ 1 ได้เข้าพิชิตเมืองเทรต
1362	สุลต่านมูร็อดที่ 1 ได้จัดให้มีระบบขุนนาง จักรพรรดิ จอห์น ที่ 5 ปาเลโอโลซุส ได้ทำสนธิสัญญากับฝ่ายอูซมานียะฮ์ด้วยการ ส่งทหารเข้าไปช่วยเหลืออูซมานียะฮ์ในการปราบปรามหัวหน้ากลุ่มชาวเติร์กใน เอเชียกลาง
1363	เกิดสงครามระหว่างอูซมานียะฮ์กับเซอร์เบียและฮังการี สุลต่านมูร็อดที่ 1 ได้รับชัยชนะ ในสงครามครั้งนี้ที่มาริตซา
1366	เมืองอีเดิร์นเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรอูซมานียะฮ์เป็นครั้งแรก
1372	เมืองมุสลิมที่อยู่ใต้อาณานิคมของมาเสโดเนีย ได้แก่ เมืองดราม่า , คาวัลลา , เสอ เรส และเวเลสได้ให้อาณาจักรอูซมานียะฮ์มีอำนาจเหนือคาบสมุทรบอลข่าน
1373	จักรพรรดิ จอห์น ที่ 5 ปาเลโอโลซุส ได้รับการช่วยเหลือจากยุโรปตะวันตกให้ ไปรุกรากอาณาจักรอูซมานียะฮ์
1385	อาณาจักรอูซมานียะฮ์ได้ไปทำสงครามกับอัลบาเนียเป็นครั้งแรก
1387	บายเซดที่ 1 ได้แต่งงานกับน้องสาวของสตีเฟน ซึ่งเป็นบุตรชายของเจ้าเมือง ลาซาร์และเป็นพันธมิตรกับเซอร์เบีย
1388	สุลต่านมูร็อดที่ 1 ได้ทำสนธิสัญญาทางการค้ากับเวนิส
1389	สุลต่านบายาซิดที่ 1 ได้ขึ้นครองราชย์เป็นสุลต่านคนต่อไป

1390	การเดินทางโดยเรือเพื่อ โจมตีเมืองคิโออส เน โกรพอนท์ และแอตติกาเป็นครั้งแรก การโจมตีสังการีเป็นครั้งแรกของอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1391	อาณาจักรอูษมานียะฮ์ในช่วงสุลต่านบาชาคิตที่ 1 เข้าล้อมกรุงคอนสแตนติโนเปิล เป็นครั้งแรก
1393	ตั้งแต่บัลกาเรียจนถึงแม่น้ำดานูบ ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1393 - 1395	การพิชิตเมืองซมซุน , คาสารี , ลีวาสและเชื่อมต่อกับเมืองคัสเทมูนี
1394	การปรากฏเป็นครั้งแรกของอาณาจักรอูษมานียะฮ์ที่เอเดรียติก อาณาจักรอูษมานียะฮ์พิชิตเมืองเรสซาดี โจมตีเมืองโมเร
1395	สุลต่านบาชาคิตที่ 1 ได้เรียกบรรดาเจ้าเมืองต่างๆที่อยู่ใต้การปกครองมารวมตัวกัน ที่เมืองเซอเรส สร้างความกดดันให้แก่กรุงคอนสแตนติโนเปิลจากการล้อมเมืองของอาณาจักร อูษมานียะฮ์
1397	การโจมตีกรีซ เป็นครั้งแรกของอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1397-1399	มีการเคลื่อนย้ายประชากรมุสลิมไปยังคาบสมุทรบอลข่านเป็นครั้งแรก
1398	อาณาจักรอูษมานียะฮ์ และ เซอร์เบียเข้า โจมตีบอสเนีย
1402	สุลต่านบาชาคิตฟายแพ้แก่พวกตีมูร์และถูกจับกุมเป็นเชลยที่ แอง โกรรา
1403	สุลต่านบาชาคิตเสียชีวิตที่แอคเซอร์

1403	เกิดสงครามกลางเมืองระหว่างบุตรชายของสุลต่านบาชาคิดที่ 1 คือ สุลไลมาน ปกครองเมืองอิเดิร์น อีซาที่เมืองบรูสา และมุฮัมมัด (เมห์เมด) ที่เมืองอามาซา
1406	การสู้รบกันระหว่างมุฮัมมัดกับสุไลมาน
1410	มุซาฟายแพ้ต่อสุไลมานที่รัฐเมเลีย
1411	สุไลมานฟายแพ้ต่อมุซา , มุซาได้ทำการล้อมกรุงคอนสแตนติโนเปิล
1413	มุฮัมมัดได้รวบรวมดินแดนต่างๆของอาณาจักรอูซมานิยะฮ์ มุฮัมมัดได้รับตำแหน่งเป็นสุลต่านมุฮัมมัดที่ 1
1414	สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 ล้อมเมืองคอนยา และพิชิตเมืองฮามิลิ
1415	สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 เดินทางไปยังอนาโตเลียตะวันตก และได้พิชิตเมืองอิซมिर , ไอออเนีย , ได้มีความขัดแย้งกับเวนิส
1416	มุสตาฟาซึ่งเป็นพี่ชายของสุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 ได้ปกครองเมืองรัฐเมเลีย
1417	สุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 เข้าโจมตีคารามาน
1421	การเสียชีวิตของสุลต่านมุฮัมมัดที่ 1 สุลต่านมูร็อดที่ 2 รับตำแหน่งเป็นสุลต่านของ อาณาจักรอูซมานิยะฮ์ คนต่อไป
1422	สุลต่านมูร็อดที่ 2 ได้ทำการล้อมกรุงคอนสแตนติโนเปิล ตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน ถึงวันที่ 6 กันยายน น้องชายของสุลต่าน คือมุสตาฟาได้ก่อกบฏที่อนาโตเลีย

1423 - 1430	สงครามระหว่างอูษมานียะฮ์กับเวนิส
1424	มีการทำสนธิสัญญาระหว่างอาณาจักรอูษมานียะฮ์ กับอาณาจักรไบแซนไทน์
1425	เชื่อมสัมพันธ์ระหว่าง อาณาจักรอูษมานียะฮ์ กับ อิซมิร และเข้าพิชิตเมืองเมนแดเซกับเมืองเทเค
1428	เกิดสันติภาพระหว่างชาวอูษมานียะฮ์ กับฮังการี
1430	อาณาจักรอูษมานียะฮ์พิชิตเมืองซาโลนิกา และ ไอออนินา
1432-1433	มีการก่อกบฏที่อัลบาเนียตะวันตก
1437	สุลต่านมูร็อดที่ 2 พิชิตเมืองฮามิดลี
1438	เดินทางไปยังเมืองทรานซิลวาเนีย
1439	อาณาจักรอูษมานียะฮ์สามารถพิชิตเมือง เสมนเดรียได้สำเร็จ กษัตริย์เมืองบอสเนียส่งเครื่องบรรณาการให้กับอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1440	อาณาจักรอูษมานียะฮ์ไม่สามารถเข้าล้อมเมืองเบลเกรดได้สำเร็จ
1441-1442	จอห์น สุนยาคีมีชัยชนะเหนืออูษมานียะฮ์ที่ทรานซิลวาเนีย
1443	สุนยาคีเข้าโจมตีเมืองโนแถบบอลข่าน
1444	มีการทำสนธิสัญญาระหว่างฮังการีกับอาณาจักรอูษมานียะฮ์

	การฟื้นฟูเมืองเซอร์เบีย เกิดสันติภาพระหว่างคารามานิคกับอาณาจักรอูษมานียะฮ์
1444	การสละราชสมบัติของสุลต่านมูร็อดที่ 2 ให้กับ บุตรชายคือมูฮัมมัดที่ 2
1446	สุลต่านมูร็อดที่ 2 ได้กลับเข้าสู่บัลลังก์อีกครั้งที่ 2
1448	สุลต่านมูร็อดที่ 2 ได้ต่อสู้กับอิสกันดาร์ เบฆ และเกิดสงครามที่โคโซโว
1450	ทำสงครามกับโคโซโวเป็นครั้งที่ 2
1451	การเสียชีวิตของสุลต่านมูร็อดที่ 2 ตรงกับวันที่ 3 กุมภาพันธ์ การขึ้นครองราชย์ของสุลต่านมูฮัมมัดที่ 2 ตรงกับวันที่ 18 กุมภาพันธ์

จากการลำดับเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนการสถาปนาราชวงศ์อูษมานียะฮ์ ช่วงระหว่างการสถาปนาราชวงศ์ และช่วงภายหลังการสถาปนาราชวงศ์ จะเห็นได้ว่าการปกครองนับตั้งแต่สมัยอาณาจักรเซลจุกเป็นต้นมามีเหตุการณ์เกิดขึ้นต่างๆ มากมายในดินแดนอนาโตเลีย และจากการเป็นชนเผ่าเล็กๆ ชนเผ่าหนึ่งที่เร่ร่อนมาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอนาโตเลียจนได้กลายเป็นชนเผ่าโอฆุสที่มีขนาดใหญ่และมีอำนาจชนเผ่าหนึ่งในดินแดนแห่งนี้และในที่สุดได้ก่อตั้งเป็นราชวงศ์อูษมานียะฮ์ โดยมีสุลต่านอูษมาน อิบนุเออร์ตุغرูลเป็นผู้ปกครองคนแรก ในระบบการปกครองสุลต่านอูษมานได้วางรากฐานเกี่ยวกับหลักการในการปกครอง โดยการใช้บทบัญญัติอัลกุรอานเป็นทางนำในการปกครอง ในการตราเป็นกฎหมาย ในการตัดสินคดีความ ตลอดจนในการกำหนดบทลงโทษต่าง ๆ สำหรับผู้ที่กระทำผิด ที่สำคัญสุลต่านได้เน้นการเสียดุลในหนทางของศาสนาอิสลาม การเผยแพร่ศาสนาอิสลาม และการต่อสู้ในหนทางของศาสนาอิสลาม นับว่าเป็นรากฐานการปกครองให้กับ สุลต่านคนต่อมา